

Perspektivni odnosi in nove naloge

Z letom, ki se izteka, se za Litostroj končuje tridesetletno obdobje plodnega in uspešnega razvoja in rasti, in hkrati začnemo novo, v katerem se bo Litostroj močno razširil in moderniziral. V novem letu bomo uveljavili tudi nove samoupravne družbenoekonomske odnose, zasnovane na ustavi in zakonu o združenem delu.

V jubilejnem letu smo delavci Litostroja obudili spomine na 30-letno prehojeno pot od tistega 2. septembra 1947. leta, ko je bil svečano ulit grb Jugoslavije kot prvi naš izdelek ob otvoritvi prvega obrata — sive livarne. Danes Litostroj predstavlja zaokroženo tehnološko celoto z vsemi zmogljivostmi za našo proizvodnjo. Iz njegovih obratov odhajajo v svet najzahtevnejše in najsodobnejše turbine in črpalke, nolarne mostna dvigala za jedrske elektrarne, orjaške mlinice cementa, elegantne hidravlične stiskalnice, močni reduktorji, dieselski motorji in viličarji — proizvođači, ki delovnim ljudem po vsej domovini in po svetu osvetljujejo domove, namakajo ali izsušujejo polja, prenašajo bremenena v železarnah, tovarnah, elektrarnah in v prometu, proizvajajo cement za nove domove, tovarne in mostove, poga-

najo velikanske stroje, spreminjajo surovine v nove proizvode; vse to za človekovo boljše in srečnejše življenje. Pri tem gre posebnja zahvala tistim našim starejšim, ki so tudi sami rasli in se strokovno razvijali z rastjo in razvojem Litostroja. Ta prispevek ni majhen! Vsi smo si edini, da so naši izdelki rezultat visokega strokovnega znanja in bogatih delovnih izkušenj, rezultat moderne tehnologije in visoko razvitih proizvodnih odnosov.

Prostorsko širokopotezno zasnovan se je Litostroj postopoma oblikoval v moderno, socialistično tovarno z velikimi in svetlimi proizvodnimi halami. Nove, velike in svetle prostore je bilo treba napolniti tudi z ustreznimi sodobnimi stroji, kakor so terjale zahteve tehnologije v posameznih obdobjih. Pri tem smo se delavci Litostroja marsikdaj odpovedali osebnemu

in skupnemu standardu, da smo lahko kupili prepotrebne stroje in odpravljali bele lise v naših halah. Danes tam stojijo moderni stroji, tudi stroji s številnim krmiljenjem — in teh bo vsak dan več. Za dosežene rezultate nam je družba dala polno priznanje, najdražje pa nam je najvišje delovno priznanje — red dela z rdečo zastavo, s katerim nas je odlikoval tovariš Tito. Ob minulih pripravah na proslavo tridesetletnice smo istočasno snovali programe našega bodočega razvoja in to v dveh smereh: ena smer vodi k razširitvi kapacitet, druga pa k višji tehnološki ravni. Razširitev kapacitet za proizvodnjo talnih transportnih sredstev, preoblikovalnih strojev in klasičnega programa (vodnih turbin, črpalk, žerjavov, opreme za cement in reduktorjev) bo omo-

(Nadaljevanje na 3. strani)

S polno paro v novo leto

P. Požnenel

Vsem sodelavcem in članom naše delovne organizacije se ob koncu leta zahvaljujem za zavzeto in vsestransko sodelovanje pri doseganju uspehov naše tovarne. Prepričan sem, da bomo v naslednjem letu s skupnimi močmi dosegali še večje uspehe in vam obenem želim srečno in uspešno novo leto!

generalni direktor
KRŽIŠNIK MARKO, dipl. ing.

Čestitki se pridružujejo še

samoupravni organi
in deružbenopolitične organizacije

Ob koncu leta bodo za trenutek zastali stroji v naših delavnicah, ugasnile peči v livarnah, samevali prazni kavli na žerjavih. Kot običajno se bomo ozrli nazaj na prehojeno pot in skušali odgrniti zaveso, ki zastira dogodke, katerim gremo z novim letom nasproti.

Kakšno je bilo naše delo v preteklem letu? Osnovno obeležje za naše delo v letu 1977 niso toliko doseženi rezultati, ampak predvsem temeljne odločitve, s katerimi smo začrtali naš razvoj za leta vnaprej.

Na prvem mestu moramo navesti naše sklepe o samoupravnem organiziranju. Z razdelitvijo nekdanjih temeljnih organizacij in ustanovitvijo novih smo ustvarili osnove, v katerih bodo še bolj zaživele vse tiste ideje, ki smo jih določili z ustavo in zakonom o združenem delu. Novi okviri, v katerih bodo v bodoče delali naši delavci, bodo v še večji meri sproščali tisto energijo, ki bo dajala nov razmah našemu kolektivu.

Druga prav tako pomembna odločitev je tehnološka oz. proizvodna. Po obsežnih pripravljanih študijah smo krenili k smelejšemu širjenju naših kapacitet. Litostroju želimo dati s tem novo fizionomijo in ga dvigniti na nivo največjih jugoslovanskih pa tudi svetovnih podjetij težke strojne industrije.

Odločili smo se za štiri glavne investicijske naloge: Proizvodnja talnih transportnih sredstev, preoblikovalne stroje, rekonstrukcijo težke strojegradnje in zgraditev inštituta. S samoupravnim sporazumom o združevanju sredstev za investicijska vlaganja je kolektiv to svojo namero potrdil, s položitvijo temeljnega kamna za halo talnih transportnih sredstev ob proslavi 30-letnice podjetja pa manifestiral tudi navzven.

Tako je dokončno dozorelo spoznanje, da je treba položaj, ki ga je Litostroj v svojem tridesetletnem razvoju dosegel, izkoristiti in na tej osnovi razgrniti pred kolektiv nova obzorja. Ta naša odločitev pa ne ostaja zaprta v ozek krog našega kolektiva. Z njo dajemo Ljublja-

SMELO V NOVO LETO 1978

ni in širši slovenski družbi nov zagon in razvojne možnosti. Kakor je bila drzna odločitev pred 30 leti, da zgradimo Litostroj v današnjem okviru, enako pomembna je tudi odločitev, da ga v tehnoloških in proizvodnih dimenzijah z novimi investicijami skoraj podvojimo.

Vsi ostali dogodki, ki smo jim bili priča v preteklem letu stopajo ob navedenih dogodkih v ozadje, vendar naj jih kljub temu navedemo. Predvsem lahko ugotovimo, da nam v preteklem letu ni primanjkovalo dela. Končali smo nekatera velika naročila, zastavljena že v prejšnjih letih (oprema za HE Formin, HE Zakučac, dieselski motorji za Romunijo, reduktorji in žerjavi za SZ, polarni žerjav za JE Krško in drugo). V delavnicah smo pričeli dela na nekaterih velikih naročilih, ki bodo označevala napre v prihodnjem letu. To so žerjavi za jedrske elektrarne v SZ, oprema za HE Hemren Dam v Iraku, drugi agregat za HE Formin in HE Zakučac...

Nekateri osnovni problemi našega poslovanja bodo še za naprej morali ostati osrednja tarča naših naporov. Dvig produktivnosti, skrb za stroške, izboljšanje kvalitete, točno izpolnjevanje rokovnih obveznosti, večja disciplina so samo nekatera področja, katerim bomo tudi v bodoče posvečali vso pozornost.

Ob tem, ko smo bili vse preteklo leto priča težavam, ki so bile v našem gospodarstvu zaradi zapletov in omejitev uvoza, moramo ugotoviti, da smo v Litostroju normalno poslovali. Delež našega izvoza na konvertibilna tržišča nam je zagotavljal zadosti deviz za nakup ti-

stega dela našega uvoznega materiala, ki ga dobivamo na Zahodu.

Tričetrletni obračun že oblikuje naša pričakovanja ob zaključnem računu, ki bo znova potrdil dejstvo o našem in uspešnem razvoju.

Kaj nam prinaša leto 1978?

Predvsem bo to leto v naših letopisih zapisano kot leto, ko smo pričeli z gradnjo novih objektov. Spomladi bomo zasadili lopato za gradnjo nove hale za talna transportna sredstva, za katero so krediti v LB že odobreni. Spomladi bomo pričeli graditi tudi težko pričakovano in močno potrebno ambulanto. Že poleti bo na vrsti tudi hala za preoblikovalne stroje. Tako bomo vse leto pričeli živahne gradbene dejavnosti. Litostroj bo s tem pričel uresničevati eno izmed največjih naložb v Sloveniji.

Za leto 1979 nam je uspelo zagotoviti dovolj naročil ter zadržati zadovoljiv odnos med naročili za izvoz in domači trg, zato ne pričakujemo bistvenih novih težav v poslovanju. Res je, da se čuti upadanje konjunktura tako na domačem kot izvoznem področju, vendar imamo dela dovolj. Nihanja v konjunkturi so nam sicer prinesla spremembe v strukturi naročil. Skoraj povsem so izostali dieselski motorji in črpalke, močno pa so se povečala naročila za talna transportna sredstva, preoblikovalne stroje in žerjave. V preteklosti smo se s takimi nihanji že srečevali in jih bomo brez dvoma obvladali tudi v prihodnjem letu.

Ostri ukrepi, ki jih družba uvaja, da bi zmanjšala uvoz, pa lahko naš položaj pri dobivanju naročil samo utrdijo. Naši napor v izvozu bodo v letu 1978 morali biti še povečani. Vso pozornost bo treba posvetiti novemu tržišču Kitajski, s katero smo prav v letu 1977 navezali začetne poslovne stike.

Ko se bomo po prazničnih dneh vračali v delavnice in za pisalne mize, bo prav, če s sabo ponese mo misli iz tega zapisa ter se lotimo nalog z zavestjo, da smo se za pot dogovorili, da bodo rezultati odvisni od prispevka prav vsakega med nami.

D. Kolbl

ODLIKOVANJA PREDSEDNIKA REPUBLIKE

14. novembra letos je bila v klubu delegatov slovesnost, na kateri se je zbralo sedeminsedemdeset najzaslužnejših članov kolektiva, ki jih je predsednik republike odlikoval ob tridesetletnici Litostroja. Odlikovanja je podelil predsednik skupščine občine Šiška Stane Plemenitaš.

Ob tej priliki je predsednik DS Litostroja dejal:

Zbrali smo se, da prisostvujemo svečani podelitvi odlikovanj, s katerimi je predsednik republike tovariš Josip Broz TITO ob naši 30-letnici odlikoval najprizadenejše člane našega kolektiva za uspehe pri delu in graditvi samoupravne socialistične družbe.

Ena prvih velikih tovarn, ki smo jih zgradili takoj po osvoboditvi, je bil Litostroj. Zgrajen je bil z namenom, da postane Jugoslavija iz agrarne industrijsko razvita država. Zgrajen je bil za gradnjo opreme, ki je osnova za vsako proizvodnjo energije, naprav za proizvodnjo opreme za namakanje polj in oskrbo naselij z vodo, za opremo tovarn, ki izdelujejo izdelke široke rabe. Ker je strojegradnja osnova za vsakovrstno proizvodnjo, je tudi njena razvitost eden osnovnih kazalcev razvitosti družbe.

Med današnjimi odlikovanci, Litostrojčani, so delavci raznih narodnosti, nekvalificirani in znanstveni delavci, pripravljaldružbeni proizvodnje in neposredni proizvajalci, družbeni delavci in samoupravljanci, saj je bilo take uspehe mogoče doseči samo z združenimi naporji vseh delovnih ljudi.

Litostrojki delavci smo se se vedno trudili, da z delovnimi rezultati opravičimo naziv Titovi zavodi. Ta naziv nam je obveza in vsakodnevna vzpodbuda. Zato smo ponosni in veseli, da smo v letu jubilejev tovariša Tita in Zveze komunistov lahko ugotovili, da smo bili v preteklih 30 letih uspešni, tako pri graditvi materialne osnove jugoslovanskega gospodarstva, kakor tudi pri uveljavljanju in razvijanju novih samoupravnih socialističnih družbenih odnosov.

Razgibana in angažirana družbenopolitična dejavnost v podjetju je omogočila, da je bil Litostroj vedno med prvimi pri uveljavljanju in razvijanju samoupravljanja, tako v njegovih prvih začetkih, posebno pa še po sprejetju Ustave in zakona o

združenem delu. Zato tudi gospodarski uspehi niso izostali. Litostrojki izdelki predstavljajo strojno opremo z velikim deležem vložnega dela in znanja. Ti izdelki zahtevajo visoko razvito tehnologijo, znanje in veliko prizadevanja vsakega delavca.

Litostrojki delavci so izkušeni in samozavestni in zato dobivajo priznanja doma in v tujini, starejši prenašajo svoje izkušnje na mlajše ter tako ustvarjajo tradicijo industrijskega dela.

Zato so tudi naši najzahtevnejši izdelki v celoti plod lastnega znanja in dela in vsebujejo izvirne tehnične rešitve. Nismo omejeni z licenčnimi omejitvami, izdelujemo najmodernejšo opremo ter lahko zato nastopamo v ostri konkurenci tudi na najzahtevnejših mednarodnih tržiščih. Velik delež izvoza (izvažamo polovico svoje proizvodnje), prispeva k stabilizaciji celotnega jugoslovanskega gospodarstva, zlasti plačilne zunanjetrgovinske bilance.

Zahtevni in kvalitetni litostrojki izdelki dokazujejo tudi gospodarsko najbolj razvitemu delu sveta razvitost našega gospodarstva, razvitost naše družbe in pravilnost naše samoupravne socialistične poti, deželam v razvoju pa pomagajo k hitrejšemu razvoju, h gospodarski in politični neodvisnosti.

Zaradi tega dela je lahko Litostroj postal tudi nosilec združevanja delovnih organizacij strojegradnje v Sloveniji, kar omogoča boljše izkoriščanje zmogljivosti in dobavo kompletnih objektov. Tako se je povečala konkurenčnost in razširilo tržišče za slovensko kovinsko industrijo.

Visoko odličje — red dela z rdečo zastavo, s katerim je predsednik republike odlikoval delovno organizacijo ter odličja, ki jih bodo danes prejeli litostrojki delavci, so priznanje za preteklo delo ter obveza in vzpodbuda za naše nadaljnje delo in naše načrte.

Da bomo lahko tudi v bodoče ostali med prvimi, načrtujemo obsežno povečanje in mo-

dernizacijo obstoječih proizvodnih zmogljivosti.

Modernizirali bomo obrate v vseh naših temeljnih organizacijah združenega dela — livarne in pločevinarno, strojno obdelavo in montažo. Zgradili bomo nove proizvodne prostore za proizvodnjo talnih transportnih sredstev in naprav za preoblikovalno tehniko.

Ta načrt sloni na rezultatih dosejanega dela. Proizvodni program sestavljajo izdelki, ki so iskani na domačem in tujem tržišču, lastne tehnične rešitve nam omogočajo konkurenčnost in neodvisen nastop. Načrtovane rekonstrukcije nam bodo omogočile, da bomo svojo proizvodnjo povečali skoraj za trikrat, da bomo izdelovali opremo največjih dimenzij, da bomo izdelovali še zahtevnejše izdelke in da bodo naši izdelki še cenejši. Tako si bomo zagotovili dovolj dela ter prihodek, ki bo omogočal veliko akumulativnost ter visok osebni in družbeni standard vseh delavcev.

To je kratek in skromen opis prizadevanj in uspehov Litostrojki delavcev. Vsak de-

Visoka odlikovanja maršala Tita je prejelo mnogo delavcev naše tovarne

Predsednik OS Šiška Stane Plemenitaš je izročil najvišje priznanje Marku Kržišniku

lavec je prispeval svoj del, vendar pa je bil delež nekaterih večji, na njihovih ramenih so

bile najtežje naloge, bili so zgleđ ostalim. Ti danes sprejemajo odlikovanja tovariša Tita.

ODLIKOVANCI SO BILI:

Medalja dela

Alojz GREBENC — OBDELAVA, Miroslav JAGER — PUM, Tončka KAJDIŽ — ZSE, Boris KNEŽEVIČ — IVET, Franc KO-

ZOVŠČEK — IVET, Vinko CVELBAR — OBDELAVA, Ivan ČERNOŠA — OBDELAVA, Franc ČERNJAVIČ — PUM, Stanislav FAJFAR — OBDELAVA, Alojz GERŠAK — IRRP, Boro JANKOVIČ — OBDELAVA, Janez JERMAN — PUM, Bogdan KASTELIC — SE, Ernest KRISTAN — MONTAŽA, Franc LAZNIK — OBDELAVA, Zinka LUKANOVIČ — OBDELAVA, Antonija PLAZAR — FPR, Ivan POGAČAR — MONTAŽA, Peter PONGRAC — PUM, Štefan ROJINA — PRODAJA, Karel SAJE — PUM, Jože STERLE — MONTAŽA, Ludvik SLANA — MONTAŽA, Stane STIFTAR — MONTAŽA, Leopold VELKAVRH — POAE, Franc GALIČ — PUM, Smail GAZIČ — MONTAŽA, Ivan ZNIDARŠIČ — MONTAŽA, Jože LISJAK — IRRP, Jože MARKELJC — OBDELAVA, Franc MIKLAVČIČ — OBDELAVA, Egidij OKOREN — PZO, Jože STARMAN — OBDELAVA, Peter ŠTERK — IRRP, Jože ŠOŠTARKO — PZO, Ciril PETERCA — PUM, Franc KRANJC — PUM.

Red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Vincenc ALJAŽ — PUM, Zofija DEŽUTELJ — ZSE, Janko FONDA — PUM, Avgust KOČAR — PUM, Ivan NEMANIČ — OBDELAVA, Anton REŽEK — ICL, Ivan SABOL — PZO, Janez KUNAVR — ICL, Dušan TOMŠIČ — IVET, Davorin VIČIČ — ICL, Stane VOGELNIK — KSS, Peter VOGRIC — PPO, Peter ŽOHAR — PUM.

Red dela z zlatim vencem

Anton BRČAR — IRRP, Adolf STRAKA — TVN, Vekoslav URBANČIČ — NABAVA, Franc VIDRIH — MONTAŽA, Savo RAKČEVIČ — IRRP, Djordje FEKETE — MONTAŽA, Leopold MALOVRH — IRRP.

Red zaslug za narod s srebrnimi žarki

Leopold ŠOLC — IRRP.

Red republike s srebrnim vencem

Franc ČERNIVEC — PUM.

Red dela z rdečo zastavo

Marko KRŽIŠNIK — DIR.

LAR — PUM, Stane KRAFOGEL — OBDELAVA, Vladimir LAZNIK — OBDELAVA, Jernej MLINAR — MONTAŽA, Dušanka PERIŠIČ — ZSE, Miroslav PODBEVŠEK — PUM, Viktor PREDOVNIK — PZO, Janko SOPOTNIK — PZO, Alojz TEKAVEC — TVN, Janez VIRAG — PZO, Silvo ZAMAN — ZSE, Albin KNAPIČ — OBDELAVA, Ludvik KOLENC — OBDELAVA, Franc URBIČ — OBDELAVA, Alojz HORVAT — PUM.

Red dela s srebrnim vencem

Franc BAČAR — IVET, Vid BENKO — IVET, Izidor BRE-

V imenu odlikovancev se je zahvalil Leopold Šolc

z naslednjim besedami:

»Mislim, da govorim iz src nas vseh, ko ugotavljam, da nas ob prejemu odlikovanj navdajata velik ponos in globoko zadovoljstvo. Današnji odlikovanci smo po pretežni večini že zabredli v leta, tako da pomeni 30 let Litostroja za marsikoga izmed nas tudi lep del njegovega delovnega življenja. Priznanje, ki je izraženo z odlikovanji, nam je zato toliko dražje, saj dokazuje, da naša leta v Litostroju in naš trud niso bili zaman. Iz sicer velikopotezno zastavljenega, toda takrat še neznanega podjetja je zrasla delovna organizacija, ki ni samo znatno prispevala k elektrifikaciji Jugoslavije in tako izpolnila vse upe, ki so bili izrečeni ob njeni zibelki, temveč je stopila tudi v svet, ponesla svoj sloves daleč preko naših meja in na najbolj oddaljene kontinente.

V tako veliki delovni organizaciji, kot je Litostroj, posameznik ne pomeni nič, niti deseterica ni pomembna. Zato se zavedamo, da odlikovanja, ki smo jih prejeli, niso toliko priznanja nam, kot priznanja vsem našim sodelavcem v Litostroju. Brez skupnega hotenja in organiziranih skupnih prizadevanj tisočev rok in glav ne bi imeli kaj pokazati.

Zavedamo se tudi, da so odlikovanja hkrati priznanja poslovni politiki Litostroja, saj smo jo odlikovanci s oblikovali in bomo z njo nadaljevali, oprti na lastne sile, svoje raziskave in svoj razvoj. Globoko smo prepričani, da je resnično svobodno delo samo tisto, ki ga ne vežejo ne licence in ne tujina. Svobodno ustvarjanje je tisto, ki daje našemu delu lepoto, nam pa moč, da vztrajamo pri njem.

Predsedniku republike tovarišu Titu se za odlikovanja najlepše zahvaljujemo. Tudi v prihodnje ne bomo varčevali s svojimi silami, tako da bo naša delovna organizacija tudi v naslednjih desetletjih vredna imena, ki ga je dobila ob ustanovitvi pred 30. leti TITOVIM ZAVODI LITOSTROJ.

DELOVNA SKUPNOST FPR NA IZLETU V ČRNI GORI

Kot nagrado za opravljeno delo ob izredni izdelavi trimesečnega obračuna je upravni odbor DS FPR organiziral enodnevni izlet v Črno goro.

15. decembra 1977 ob 7. uri so trije avtobusi odpeljali 62 delavcev DS FPR s Trga osvoboditve na letališče Brnik. Polet letala DC-9 Inex Adria Avioprometa je bil ob 8.15. Po enournem poletu smo pristali na letališču Čilipi pri Dubrovniku.

Po pristanku letala smo se z avtobusi odpeljali preko Konavlj, skozi Hercegnovi in Rišan do Perasta ter naprej do Kotora,

kjer smo imeli kratek postanek in si ogledali mesto. Iz Kotora smo se odpeljali po lovčenski cesti proti Budvi, od koder smo imeli lep razgled na Sv. Stefan. Ko smo se vozili po ozki lovčenski cesti, je prejel dobro razpoloženje v avtobusih zamrlo od strahu, da bi se prevrnili. V Cetinju smo se ustavili za dalj časa in si ogledali narodni muzej v nekdanjem knežjem dvorcu. Mavzolej Petra Petroviča Njegoša smo lahko videli samo od daleč, ker je bila cesta na Lovčen zasnežena in poldenela ter zato neprevozna. Cirila Rozman

FRANC LESKOŠEK-LUKA

Častni član Titovih zavodov Litostroj

V počastitev osemdesetletnega življenjskega jubileja tovariša Franca Leskoška-Luke, se je 15. decembra 1977 sestal delavski svet naše delovne organizacije na svoji 5. seji, ki ji je poleg delegatov in drugih gostov prisostval tudi tovariš Franc Leskošek.

Na seji je v čast slavljencu spregovoril predsednik delavskega sveta DO tovariš Franc Gregorič. Njegov govor objavljamo v celoti.

Danes smo povabili med nas drugega gosta, tovariša Franca LESKOŠKA-LUKO, da mu čestitamo ob njegovi 80-letnici. Litostrojčani želimo njegov življenjski jubilej še posebej poudariti, saj imamo tovariša Leskoška za svojega, za Litostrojčana. Brez njega si ne moremo predstavljati izgradnje Litostroja in njegovega razvoja.

Z izgradnjo in rastjo naše tovarne in kolektiva so se uresničile njegove besede, ko je pred vojno dejal: »Kapitalisti so likvidirali Strojne tovarne. Ampak strojne tovarne bodo še stale v Ljubljani.

Gradili jih ne bodo kapitalisti, ampak nekdo drug.«

Veseli smo, da se je tovariš Leskošek odzval našemu povabilu. Pozdravljamo ga kot odločnega bojnika za delavske pravice že izpred vojnih let, kot partizanskega narodnega heroja in poveljnika, junaka socialističnega dela, človeka, ki je posvetil vse svoje sile boju delovnih ljudi za svoje pravice, borbi za svobodo svojega naroda in povojni izgradnji socialistične Slovenije v bratski skupnosti narodov SFRJ. Kot mlad kovinarski delavec je tovariš Franc Leskošek že zgodaj spoznal, kako krivičen je položaj delavca v izkoriščevalski kapitalistični družbi in se je takoj vključil v delavsko gibanje. Postal je borbeni sindikalni delavec, ki je užival med delavci veliko zaupanje. Boril se je za delavske pravice, organiziral stavke in je bil med drugim izvoljen za delavskega zaupnika. Prav zaradi velikega ugleda in vpliva med delavci, so ga kapitalisti preganjali. Tovarnarji so ga odpuščali z dela, oblast ga je zaprla. Spoznanje, da bodo delavci lahko uresničili in si zagotovili svoje upravičene zahteve, če se bodo borili tudi za spremembo celotne družbene ureditve, položaja vseh delovnih ljudi, ga je privedlo leta 1926 v vrste komunistov. Od leta 1930 dalje je bil z Edvardom Kardeljem in Borisom Kidričem že eden izmed voditeljev v slovenskem komunističnem gibanju in na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinah je bil izvoljen za sekretarja CK KP Slovenije. To dolžnost je opravljal vse do l. 1946. Prav tako pa je opravljal tudi druge vodilne naloge v KP Slovenije in Jugoslavije.

Tovariš Leskošek je neposredno vodil akcije delavcev proti kapitalističnemu izkoriščanju: organiziral je velike stavke v Trbovljah, Celju, na Jesenicah,

stavko tekstilcev leta 1936 in druge, bil je sekretar Zveze kovinarskih delavcev Slovenije in opravljal še druge funkcije v delavskih organizacijah. Boril se je za enoten nastop delavskega razreda, za njegovo politično osvoboditev in ne le za ekonomske pravice. Znan je njegov nastop na kongresu Svobod v Celju. Bil je urednik glasila Delavski zbornik. Še in še bi lahko navajali številne podatke o velikem deležu tovariša Franca Leskoška v predvojnem delavskem gibanju pri nas.

Kot prekaljen borec — komunist in vodilni delavec v KP je bil tovariš Franc Leskošek na ustanovnem kongresu OF 27. aprila 1941 izbran za člana izvršilnega odbora, pri CK KP Slove-

Se na mnoga leta tovariš Luka

nije pa je vodil vojno komisijo. Ko je bil ustanovljen glavni štab partizanskih čet Slovenije, je postal poveljnik glavnega štaba. Bil pa je tudi član vrhovnega štaba narodnosvobodilnih partizanskih odredov Jugoslavije. Kot partizanski poveljnik Peter Strugar je v dveh letih opravljalja te svoje naloge ustvarjal partizansko vojsko in ji poveljeval. Potem pa se je moral posvetiti prav tako odgovornemu političnemu delu v KP, Osvobodilni fronti, AVNOJU, Slovenskemu narodnosvobodilnemu svetu in drugih organizacijah.

Po osvoboditvi je postal član prve slovenske vlade. Bil je ljudski poslanec in podpredsednik zvezne ljudske skupščine. Dolga leta je bil član zvezne vlade in

po tem član zveznega izvršnega sveta. Sedaj je član sveta federacije. Opravljal je visoke partijske funkcije, funkcije v SZDL Jugoslavije, v Zvezi borcev itd.

Litostrojčani še posebno vemo, kako je tovariš Franc Leskošek kot minister za industrijo in rudarstvo v vladi SR Slovenije ter minister za težko industrijo in predsednik sveta za strojogradnjo FLRJ pomagal pri razvoju te industrijske veje in s tem pri industrializaciji naše domovine.

Pogosto je prihajal med nas in tudi mi smo ga vabili medse. Večkrat nas je obiskal skupaj s tovarišem Titom. Oba nekdanja kovinarska delavca sta se vedno živo zanimala za naše delo, težave in uspehe. Vsem nam je zlasti v spominu njun obisk ob 25-letnici samoupravljanja v naši delovni organizaciji in simboličen trenutek, ko sta stopila prek velik PELTONOV GONILNIK. Vsi smo takrat globoko občutili, da je ta turbina kot tudi drugi naši izdelki njuno in naše delo.

V bogatem življenju tovariša Franca Leskoška je tako vtakano tudi litostrojско ime. Ni bilo vseeno, ne njemu in ne nam, kako uresničujemo svoje naloge pri gospodarski izgradnji naše domovine in pri razvoju samoupravljanja. Večkrat je kritično opozarjal na naše slabosti zato, da bi bolje delali, da bi dosegli večje uspehe. Zahvaljujemo se mu za njegovo pomoč in vzpodbude, ki so bile najbolj dragocene, kadar smo bili v težavah zaradi izpolnjevanja velikih nalog ali zaradi gospodarskih sprememb, ki so terjale od nas pomembne odločitve.

Zadovoljni smo, da lahko ob življenjskem jubileju tovariša Franca Leskoška pokažemo na naše uspehe in tudi na perspektivo našega razvoja. Prav v tem času načrtujemo nadaljnji razvoj Litostroja in se odločamo za izgradnjo novih objektov, ki bodo močno povečali naše kapacitete, posodobili dosedanje in tako omogočili skoraj podvojiti našo proizvodnjo.

V človeškem življenju so mejniki, ko se človek ozre nazaj na svojo življenjsko pot. To pot smo ob 80-letnici našega drugega gosta to storili tudi mi, da bi izrazili tovarišu Francu Leskošku našo zahvalo in naše globoko spoštovanje do njega, do njegovega velikega dela.

Spoštovani tovariš Leskošek!

V imenu našega 4000-članskega kolektiva vas ob vašem visokem življenjskem jubileju imenujemo za častnega člana delovnega kolektiva Titovih zavodov Litostroj!

DELAJSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE
TITOVİ ZAVODI LITOSTROJ,
JE NA 5. SEJI DNE 15. 12. 1977,
SPREJEL SKLEP O IMENOVANJU
FRANCA LESKOŠKA-LUKE ZA ČASTNEGA ČLANA
KOLEKTIVA
ZARADI NJEGOVİH IZREDNIH ZASLUG
PRI IZGRADNJI IN VSESTRANSKEM RAZVOJU
TITOVİH ZAVODOV LITOSTROJ.

Tovariš Leskošek se je ob sprejetju listine zahvalil delavskemu svetu in vsem prisotnim za izkazano pozornost.

Ob tej priložnosti mu je predsednik konference osnovnih organizacij sindikata Miro Podbevšek v znak velikih zaslug izročil ZLATO PLAKETO, najvišje priznanje konference osnovnih or-

ganizacij sindikata Litostroj.

V imenu članstva pa je slavljencu čestital tudi sekretar sveta tovariš Vukosav Živkovič in mu izročil miniaturo spomenika, katerega je leta 1975 odkril sam tovariš Leskošek ob prisotnosti tovariša Tita in v čast 25. obletnice samoupravljanja v Litostroju.

PREJELI SMO:

DELOVNEMU KOLEKTIVU
TOVARNE »LITOSTROJ«
LJUBLJANA

V NOVEM LETU 1978 VAM ŽELIM
ŠE NADALJNJIH USPEHOV V RAZVIJANJU
SAMOUPRAVNIH SOCIALISTIČNIH
ODNOSOV IN MNOGO DELOVNIH
USPEHOV.

LESKOŠEK FRANC-LUKA

PERSPEKTIVNI ODNOSI IN NOVE NALOGE

(Nadaljevanje s 1. strani)

gočila proizvodnjo več kot 21.000 ton proizvodov v vrednosti več kot tri milijarde dinarjev. Višja tehnološka raven pa nam bo omogočila proizvodnjo turbin, žerjavov, cementne in druge procesne opreme največjih dimenzij in kapacitet v skladu z vedno večjimi zahtevami domačega trga ter razvojne tehnike in tehnologije. Vse predpriprave so v teku in že v začetku leta 1978 se bo začela izgradnja prvih novih objektov. Ob snovanju novih razvojnih programov smo bili veseli velikopotezne zasnove Litostroja že v prvi petletki, saj nam to omogoča, da lahko do leta 1982 zgradimo vse načrtovane objekte na lastnem prostoru, ne da bi bili utegnjeni. V letu 1978 pa predvidevamo tudi investicije v naš družbeni standard. V začetku leta bomo pričeli graditi novo ambulanto, pripravljeno pa tudi načrt za izgradnjo novih posodobitev obstoječih počitniških zmogljivosti. Posodobili bomo našo restavracijo in pripravili načrte za izgradnjo rekreacijskih objektov. V začetku leta bomo podelili ključ osemindesetim bodočim stanovalcem enosobnih stanovanj in garsonjer, pripravljamo pa tudi program nadaljnje gradnje oziroma nakupa večsobnih stanovanj.

V NOVO LETO TUDI Z NOVIMI ODNOSI

V novo leto stopamo tudi z novimi družbenoekonomskimi in samoupravnimi odnosi. Enoletno intenzivno dela na programu uveljavljanja zakona o združenem delu v naši delovni organizaciji gre h koncu. Tako smo doslej tudi med prvimi pri uve-

lavljanju in razvijanju samoupravnega sistema. Pri vsakem našem delu je bil delavec, njegova vloga in njegovi družbeni položaj ter njegovi interesi vedno vodilo za naše snovanje.

Tudi pri uveljavljanju ustave in zakona o združenem delu je bil družbenoekonomski položaj delavca v združenem delu naš poglavitni cilj — cilj, ki omogoča našemu slehernemu delavcu, da vidi v novih rešitvah svoj boljši jutri in da bo ob usklajeni družbeni aktivnosti znal odločati v duhu ustave in zakona o združenem delu. Naša nova samoupravna organiziranost in družbenoekonomski odnosi predstavljajo temeljna izhodišča ustanove, katere smisel in cilj je, da delavec v vsem odloča o svojem življenju in o sadovih svoje ustvarjalnosti. To pravico in dolžnost bomo v prihodnje uresničevali v samoupravnih sindikalnih oziroma proizvodnih skupinah, ki morajo postati sredina, kjer se oblikujejo hotenja in volja samoupravno organiziranih delavcev. Od tam se bodo odločile in stališča delavcev prenašala na delavske svete TOZD in na delavski svet delovne organizacije. Ta stališča in odločitve se ne bodo mogla spreminjati brez privolitve samoupravne skupine. To je temeljna značilnost poglobljanja samoupravljanja in samoupravnih odnosov v združenem delu.

Samoupravno opredeljeni in sprejeti novi družbenoekonomski odnosi delavcev v TOZD in medsebojni odnosi TOZD v okviru delovne organizacije, predstavljajo nov, kvaliteten skok, ki zahteva spremembo miselnosti in obnašanja, večjo disciplino in osebno odgovornost vsakega posameznika.

Leto 1978 bo obdobje preizkusa strokovnih rešitev na področju urejanja družbenoekonomskih odnosov med TOZD.

Vse nove rešitve smo zapisali in sprejeli v dobri veri, da so pravilne in da bodo ustrezale našim razmeram. In če se katera od novih rešitev v praksi ne bo do cela obnesla, ne smemo biti nestrpni, saj tudi tokrat vsak naš korak in vsaka nova rešitev pri razvijanju samoupravnega sistema in samoupravne prakse predstavlja novo pot, po kateri ni hodil še nihče pred nami. Samoupravne akte moramo dograjevati sprotno in naše odnose bogatiti z izsledki samoupravne prakse, če resnično želimo živeti, delati in odločati v urejenih razmerah.

V. Živkovič

Na slavnostni seji delavskega sveta DO

Glasovali smo »za«

V petek, 9. decembra, smo delavci Litostroja letos že drugič množično pohiteli na volišča in odločno zaokrožili »za«... Tokrat smo obrabili kar precej svinčnikov, saj smo poleg štirih raznobarnih listkov za različne referendumne dobili še glasovnice za volitve delegatov v nove delavske svete. Vendar pa odločitev kljub temu ni bila težka.

Samoupravne sporazume, katere smo potrjevali na referendumu, smo že prej obravnavali in sprejeli na zborih delavcev. Vsak od nas se je lahko že prej podrobneje seznanil z njimi, saj so bili v celoti objavljeni v posebni izdaji našega časopisa. Težko bi se odločili, kateri sporazum je pomembnejši, skupno pa jim je, da so vsi rezultati prizadevanj vseh delavcev Litostroja, da uredijo medsebojne odnose in svoj družbenoekonomski položaj v skladu z načeli in določili zakona o združenem delu.

Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD je osnovni in konstitutivni akt vsake temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti. Ta sporazum ima tudi zelo pomemben delovnopравни pomen, saj ga bo moral podpisati vsak delavec, ki bo želel nadaljevati ali začeti z delom v temeljni organizaciji. Najbolj odločno so ta sporazum potrdili delavci TOZD PZO, kjer je 89,73 % od vseh delavcev v TOZD glasovalo »za«. Vendar pa tudi rezultati vseh ostalih temeljnih organizacij le zelo malo odstopajo od tega odličnega rezultata.

Samoupravni sporazum o razdelitvi sredstev, pravic in obveznosti je potrdilo v povprečju 88,66 % glasovalcev (najvišji odstotek TOZD SERVIS — 98,07 %). Ker pa se pri izračunu upoštevajo vsi delavci, zaposleni v TOZD, je končni uspeh referendumu podoben kot pri ostalih treh — v povprečju 76,11 %.

Samoupravni sporazum o ustvarjanju skupnega dohodka z združevanjem sredstev za investicijska vlaganja za razdobje 1977—1982 je še posebno pomemben za nekaj prihodnjih let, ko bomo vsi delavci Litostroja s skupnimi močmi uresničili nekaj zahtevnih investicijskih načrtov in s tem dokazali, da povečanje števila temeljnih organizacij ni droljenje obstoječih proizvodnih kapacitet, temveč omogočanje pravičnih dohodkovnih odnosov in čistih računov, ki bodo delavce v temeljnih organizacijah motivirali za dobro poslovanje in vlaganje v razširitev družbene reprodukcije.

Samoupravni sporazum o združitvi v SOZD (sestavljeno organizacijo združenega dela) »Združena podjetja strojogradnje« so delavci sprejeli na zadnjih zborih delavcev in jim je bil zato pri potrjevanju na referendumu še toliko bolj v spominu. Od vseh volilnih upravičencev je za sprejem sporazuma glasovalo v povprečju 75,24 % glasovalcev.

Ko so v petek delavci vseh trinajstih temeljnih organizacij odhajali na volišča, pa delavci obeh delovnih skupnosti niso glasovali. Vzrok je v tem, da se delovna skupnost oblikuje in sprejme samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev šele po sprejetju samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo. Delavci delovne skupnosti bodo torej prav tako morali obkrožiti svoj »za«, vendar nekoliko kasneje.

Hkrati z referendumom, s katerim so potrdili samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev, so delavci vseh temeljnih organizacij na njegovi podlagi že volili delegate v nove delavske svete. Seveda bi v primeru, da referendum ne bi uspel, bile neveljavne tudi volitve. Vzrok, da so izvolili nove delavske svete tudi delavci v tistih temeljnih organizacijah, ki se niso bistveno spremenile (npr. IVET, ZSE, SERVIS), je v tem, da terja uresničevanje zakona o združenem delu tudi sprejetje vseh novih samoupravnih splošnih aktov in v njih določitev sa-

moupravnih organov skladno z zakonom. Za delegate delavskega sveta temeljnih organizacij zakon o združenem delu izrecno zahteva, da ustrezajo socialni strukturi delavcev in da so med njimi zastopani delegati vseh delov delovnega procesa.

Da bi dosegli ustrezno strukturo delegatov delavskih svetov in na zakonit in demokratičen način izvolili najboljše ljudi, je bilo seveda pred volitvami treba izvesti dokaj zahteven kandidacijski postopek. Glavno vlogo so tukaj odigrali sindikati, ki so sklicali koordinacijske konference po delih delovnega procesa, obravnavali predlagane kandidate in sestavili kandidatne liste.

Po dobro izvedenih pripravah na volitve tudi uspeh ni mogel izostati. Volilni odbori, ki so vsi brez izjeme svoje delo na voliščih uspešno opravili, so že v prvih jutranjih urah poročali o visoki udeležbi. Preostali čas do 15.30, ko so se zaprla volišča, so čakali le še posameznike in popoldansko izmeno. Sledilo je seveda naporno in natančno preštevanje in pisanje zapisnikov.

Volitev se je v povprečju udeležilo 85,89 % volilnih upravičencev. Najvišjo udeležbo so dosegli v TOZD TVN — 93,75 %, najnižjo pa v TOZD MONTAŽA — 71,13 %, seveda zaradi velikega števila (95) opravičenih izostankov. Skupaj je bilo izvoljeno 147 delegatov v delavske svete TOZD in 10 delegatov temeljnih organizacij v svet uporabnikov TOZD IRRP. Izvoljen ni bil le delegat iz TOZD IVET v svet

uporabnikov TOZD IRRP, ker ni dobil večine glasov vseh volilnih upravičencev.

Novoizvoljeni delavski sveti se bodo takoj po volitvah konstituirali, vendar bo njihova prva naloga omejena na pripravo in izdajo predloga statuta temeljne organizacije. V tem aktu bodo točno določene pristojnosti tega in drugih samoupravnih organov. Do dokončnega konstituiranja in vpisa novih temeljnih organizacij v sodni register pa bodo seveda obstajali tudi še stari delavski sveti, ker imajo prejšnji tozdi še vedno lastnost pravne osebe in morajo zato tudi imeti lastne organe upravljanja. V tem prehodnem obdobju pa se bo seveda potrebno dogovoriti o razmejitvi pristojnosti med starimi in novimi samoupravnimi organi, saj tudi zakon ni mogel posebej urediti vseh situacij, ki se pojavljajo ob uvajanju nove samoupravne organiziranosti.

Da bodo lahko sprejeti še preostali samoupravni splošni akti, izvoljeni ostali organi in zaključeno konstituiranje temeljnih organizacij, delovnih skupnosti in delovne organizacije, bo potrebno še precej naporov družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in strokovnih služb, delavci Litostroja pa bodo morali še večkrat preštudirati dobljeno gradivo, ga obravnavati na zborih in tako kot v petek odločno zaokrožiti »ZA«.

Anton TOMAŽIČ

Rezultati volitev delegatov v delavske svete TOZD in delegatov v svet uporabnikov TOZD IRRP

Za delegate v delavski svet TOZD PUM za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni:

Sonja DREMELJ, Janez GROM, Vlado FURLAN, Nada PIVK, Anton NOVAKOVIČ, Jože JAGER, Stane IŠTENIČ, Vlado BRAČUN, Mijo MATJAŠIČ, Tone OGRIN, Štefan ŠEGINA, Franc REBOLJ, Anton SMOLIČ, Salih ZUKANOVIČ, Sveto KARAČ, Peter BRANK, Muharem FERIZOVIČ, Karel SAJE, Vinko TODOROVIČ, Božo GALIČ, Franc GAŠPERLIN, Boris KALČIČ, Stane BANKO.

Za delegata v svet uporabnikov TOZD IRRP za mandatno dobo dveh let je bil izvoljen Andrej PERKO.

Za delegate v delavski svet TOZD PZO za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni:

Franc REPAR, Janez JAKLIN, Boško BJELIČ, Gvido IVANČIČ, Josip SOKAČ, Milan ŠIBELJA, Franc PODLIPEC, Nedeljko CVETKOVIČ, Jernej TURK.

Za delegata v svet uporabnikov TOZD IRRP za mandatno dobo dveh let je bil izvoljen dipl. ing. Jakov KLARIČ.

Za delegate v delavski svet TVN za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni:

Janez KRIŽAJ, Franc KOSI, Stane ARTAČ, Ivan BURJAK, Vinko KLEMENČIČ, Slavko LAPANJA, Alojz TEKAVEC.

Za delegata v svet uporabnikov TOZD IRRP za mandatno dobo dveh let je bil izvoljen Ivan GANTER.

Za delegate v delavski svet TOZD PPO za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni:

Andrej SEKAČ, Ludvik GORJANC, Dušan CERAR, Stane PODBOJ, Lovro ERŽEN, Alojz ŠAVRIČ, Darko ŠKERJANC.

Za delegata v svet uporabnikov TOZD IRRP za mandatno dobo dveh let je bil izvoljen Andrej SUŠNIK.

Za delegate v delavski svet TOZD OB za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni:

Branko SRŠEN, Slavko CVIRN, Jure VULKAN, Jože PEČAR, Brane BEŽAN, Milan ŠUBAŠIČ, Niko KOBAL, Jože KAŠČEK, Fahrudin SELIMOVIČ, Anton SLADIČ, Ivan VUGRINEC, Emil KRAMŽAR, Franc JAGER, Miloš TRAVAR, Blaž ŠUT.

Za delegata v svet uporabnikov TOZD IRRP za mandatno dobo dveh let je bil izvoljen Ivan JESENSEK.

Za delegate v delavski svet TOZD MONTAŽA za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni:

Janez HRIBAR, Jože POPOVIČ, Štefan JURAK, Milan VIDMAR, Marjan PIHLER, Jože AVBELJ, Srečko MAVEC, Blaž MARGUČ, Marjan ŽAGORC, Mijo STANKO, Stane ŠTIH, Janko LAPLUH, Zdravka LEVIČ.

Za delegate v svet uporabnikov TOZD IRRP za mandatno dobo dveh let je bil izvoljen Leon TANKO.

Za delegate v delavski svet TOZD IVET za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni:

Stanko BAN, Mijo BARIČ, Franc GRABNAR, Stane ROTAR, Peter LOKAN, Janez DOLENC, Marjan HORVAT, Matija SLOKAN, František DVORAK, Maks FAJDIGA, Miran SIMERL, Pavel STUPNIKAR, Benedikt ŽEHELJ, Hajrudin GALIČ, Franc KRIŽIŠNIK, Jure JAMBROŠIČ, Stane PREPADNIK, Marin MEDLOBI, Emil POLANEC, Andrej ZORŽ.

Leto dni po sprejetju zakona o združenem delu

Kako hitro čas mineva, nas opozarja tudi dejstvo, da je že minilo leto, odkar je bil v skupščini SFRJ sprejet zakon o združenem delu.

Ob tej obletnici moramo narediti obračun naših prizadevanj za uresničevanje tega delavskega dokumenta. Preteklo enoletno obdobje je bilo obdobje intenzivnega dela in prizadevanj pretežne večine samoupravljalcev v snovanju in uresničevanju procesa družbenoekonomske preobrazbe.

Stopnjevana intenzivnost naših prizadevanj ob izteku letošnjega leta za normativno urejanje družbenoekonomskih sprememb pa nas opozarja, da smo v začetku leta premalo naredili. Verjetno se zavedamo teh velikih vsebinskih sprememb, kar bo imelo daljnosežne posledice. Zato nikakor ni upravičena bojazen tistih, ki še niso dokončali predlogov, češ da še ni zadostnih zakonskih zasnov za urejanje dohodkovnih odnosov.

V razvoju samoupravljanja smo v Litostroju po letu 1950 zmeraj pionirsko in ustvarjalno, za korak pred mnogimi drugimi, v ponos mestu in širši družbi urejali svoje samoupravne pravice in dolžnosti. V tem trenutku je ta naša prednost nekoliko manjša. Edino opravičilo za to, da gremo le v korak z drugimi, so dokaj dolge javne obravnavne predlogov, usklajevanje njihovih pripomb, kar je pravilno, ter dokončno sprejemanje z referendumi. Sistem je torej tak, da moramo vsi delavci sodelovati v razpravah in pri dokončnih sprejemnih samoupravnih aktov. To pa pomeni, da smo za razprave o pomembnih dokumentih še vedno premalo organizirani predvsem v smislu usklajevanja različnih stališč in predlogov. Prav tako lahko rečemo, da je ta čas in pri tej družbeni preobrazbi potrebno več akcijskega in ustvarjalnega dela in sodelovanja vseh možnih subjektov, ki imajo pri tej preobrazbi svoja opravila.

Posebno samoupravno razgiban je bil mesec december, saj smo se delavci Litostroja trikrat sestajali na zborih delavcev, volili smo samoupravne organe TOZD, ter na referendumih sprejeli osem naših osnovnih samoupravnih aktov. Vendar meril naše aktivnosti ne moremo ocenjevati po številu sporazumov, pač pa po dejanski preobrazbi v smislu novega zakona.

Ob koncu letošnjega leta, ki torej pomeni tudi eno leto po sprejemu zakona o združenem delu, lahko ugotovimo, da smo globoko posegli v našo bodočo samoupravno organiziranost v smislu uresničevanja samoupravljanja delavcev. Nove, bolj vsebinsko opredeljene temeljne organizacije dobivajo svojo dokončno ekonomsko in samoupravno obliko, kar je bil naš glavni cilj. Proces je torej v vročem stanju oblikovanja in iskanja tvornih rešitev, ki naj dajo v končni obliki tak družbenoekonomski položaj delavcem Litostroja, ki jim bo opravičeval mesto v naši družbeni skupnosti.

K. G.

dobo dveh let je bil izvoljen Ivan ZOREC.

Za delegate v delavski svet TOZD NABAVA za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni:

Franko MATEJČIČ, Karel ERŽEN, Alda RAZPOTNIK, Alfred KÖLNER, Martin JEREBIČ, Tomo KADUNC, Vinko UDOVČ.

Za delegata v svet uporabnikov TOZD IRRP za mandatno dobo dveh let je bil izvoljen Ivan HRASTAR.

Za delegate v delavski svet TOZD IC za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni:

Borut BRULČ, Irena BRUNČIČ, Ana KODEH, Rajna JAN-KOVSKI, Štefka KREBS, Franc PRESEČNIK, Milan SLABE, Oskar STICH, Karel TRNOVEC.

Za delegata v svet uporabnikov TOZD IRRP za mandatno dobo dveh let je bil izvoljen (skupaj z IC) Ludvik MRAMOR.

Za delegate v delavski svet TOZD IRRP za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni:

Mitja ŠTURM, Jože PRUDIČ, Janez ŽVAN, Mile ČUČAK, Ivan RODE, Milan ZAVADLAV, Silvester RAVNIKAR, Janez BELIČ, Valentin VISTER, Branko LEŠKOVEC, Rafael RIHAR, Peter ŠTERK.

Za delegate v delavski svet TOZD SERVIS za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni:

Tilka KAŠČEK, Valentin ŽAGAR, Andrej DOLINAR, Stane SELIŠKAR, Branko ŠKOFLEK.

Za delegata v svet uporabnikov TOZD IRRP za mandatno dobo dveh let je bil izvoljen Ivan BOŽIČ.

Za delegate v delavski svet TOZD PRODAJA za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni:

Janez ŽLEBNIK, Jelka STOPAR, Alfred KRAMER, Dragutin KRSTEVSKI, Marija LESKOVEC, Štefan ROJINA, Anton PANIČ, Alojz PERKO, Stojanka JANKOVIČ.

Za delegata v svet uporabnikov TOZD IRRP za mandatno

Glasilo delovne organizacije Titovi zavodi Litostroj izhaja mesečno (s posebnimi prilogami) v nakladi 5500 izvodov. — Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Stanislav Bradeško, dipl. inž., Milan Vidmar, Janez Oprešnik, Vukosav Živkovič, Leopold Šolc, dipl. inž., Hrabroslav Premelč, Janez Stražišar, dipl. inž., Milan Jurjevčič, Ivan Elikan.

Glavni in odgovorni urednik Ivan Elikan, tehnični urednik Estera Lampič.

Telefon uredništva 56-021 (h. c.) interna 246 — Poštna plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo — Tiska Tiskarna Ljubljana.

Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72.

Naš prispevek ni majhen

30 let LITOSTROJA pomeni prav tako dolgo obdobje izdelovanja vodnih turbin in druge strojne opreme za hidroelektrarne. Tako kot ob naših obletnicah dolej tudi jubilejno leto ne sme mimo nas, ne da bi v svojem glasilu z nekaj številkami osvetlili uspehe v tej proizvodni veji, zaradi katere smo postavili LITOSTROJ in ki je še danes prav tako ali še bolj obetavna, kot je bila na našem začetku.

Na vprašanje, katerih turbin smo napravili največ, bi po vsej verjetnosti vsak poznavalec naše proizvodnje postavil na prvo mesto Francisove turbine. Res je tako! Od 300 turbin, kolikor smo jih izdelali v treh desetletjih, jih je kar 191 ali skoraj 64% Francisovih. Če bi hoteli zvedeti, ali jim slede Kaplanove ali Peltonove turbine, bi bilo težko uganiti pravo, saj sta obe vrsti številčno skoraj enako zastopani. Statistika je našela 58 Peltonovih (19%) in 51 Kaplanovih (17%).

Skupna moč vseh naših dolej izdelanih turbin presega 5 milijonov kilovatov. Tudi tu imajo največji delež Francisove turbine. Z njimi odvezemamo vodam skoraj 4 milijone kilovatov, kar pomeni, da dosega delež Francisovih turbin v skupni moči kar 75,3%. Peltonove in Kaplanove turbine glede na moč zamenjajo svoj vrstni red: Kaplanove turbine se s približno 740.000 kW (14,3%) pomaknejo na drugo mesto, Peltonove s 540.000 kW (10,4%) pa zdrknejo na zadnje.

Številčno so Francisove turbine vselej vodile. Po skupni moči pa so v prvem petletnem obdobju (1948—1952) prepustile prvo mesto Kaplanovim turbinam, ki so k skupni moči 114.000 kW naših turbin teh let prispevale kar 73%. — Peltonove turbine po skupni moči niso bile vedno zadnje. V letih med 1958 in 1962, ko smo dosegli s svojimi turbinami skupno nekaj nad 860.000 kW, so dale Peltonove turbine nad 24% in odločno presegle Kaplanove, ki so v tem obdobju prispevale k skupni moči le 10%. Tudi v letih od 1968 do 1972 so bile Peltonove turbine po moči pred Kaplanovimi in to celo mnogo odločneje: Peltonove turbine so prispevale 20,3%, Kaplanove pa le 0,8% k skupni moči 950.000 kW litostrojских turbin v teh letih.

NAJPLODNEJŠA OBDOBJA

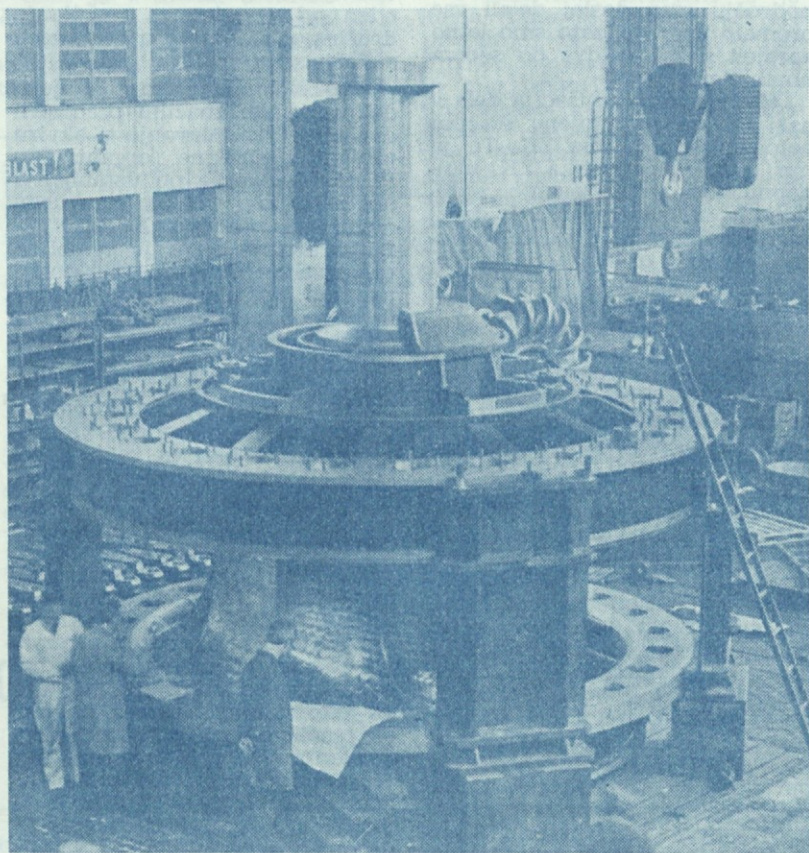
Največ turbin smo izdelali v petletnem obdobju 1953—1957 in to kar 78. V zadnjem petletju (1973—1977) smo jih naredili manj kot polovico toliko (33), vendar to ne pomeni nazadovanja, saj naše turbine postajajo večje in močnejše. Turbine iz obdobja 1953—1957 so imele skupaj približno 570.000 kW moči, turbine zadnjih 5 let pa kljub zmanjšanemu številu skoraj 1.300.000 kW.

Res pa je, da zadnje petletje glede na skupno moč izdelanih turbin ni prvo. Rekord imajo leta 1963—1967, ko smo s skupaj 53 izdelanimi turbinami presigli številko 1.400.000 kW.

BRATSKI HRVATSKI NAJVEČ KILOVATOV

LITOSTROJ je dal v 30. letih s svojimi turbinami jugoslovanskemu elektrogospodarstvu približno 4 milijone kilovatov. Med republike so razdeljeni takole:

SR Bosna in Hercegovina	9,39%
SR Črna gora	17,13%
SR Hrvatska	32,02%
SR Makedonija	9,13%
SR Slovenija	12,39%
SR Srbija	19,94%
	100,00%

Poskusna montaža gonilnika z vodilnikom za OHAU-A

Te številke sicer ne povedo mnogo, pričajo pa, da je LITOSTROJ v resnici delovna organizacija, ki s svojo turbinsko proizvodnjo prispeva k elektrifikaciji vseh naših republik, tako kot je bilo zamišljeno ob njeni ustanovitvi.

Številke o razdelitvi moči litostrojских turbin med naše republike so bolj zgovorne, če jih zasledujemo po posameznih petletnih obdobjih:

Petletje	Prvo mesto	Zadnje mesto
1948—1952	Srbija	Črna gora
1953—1957	Srbija	Črna gora
1958—1962	Hrvatska	BiH
1963—1967	Srbija	Črna gora
1968—1972	Hrvatska	Slovenija
1973—1977	Hrvatska	BiH, Črna gora, Makedonija
1948—1977	Hrvatska	Makedonija

Makedonija razen v zadnjem petletju sploh ne nastopa na zadnjem mestu. V skupnem številku 30 let je prišla na »rep« zaradi razmeroma nizkih deležev zlasti v prvih 10 letih proizvodnje LITOSTROJA.

Ob tem pregledu je treba povedati, da je v prvih dveh petletjih Slovenija le malo zaostajala za Srbijo, medtem ko je kasneje znatno zaostala, posebno v letih 1968—1972, ko je bil njen odzem skoraj enak ničli.

Pozornost vzbuja dejstvo, da si dele zadnje mesto v zadnjem petletju kar tri republike, ki v teh letih niso kupile niti naše turbine. Prav blizu jim je tudi Srbija... Prepričani smo, da gre za prehodni pojav, ki bo odpravljen s povečanjem naših tehnoloških zmogljivosti in s pridobitvijo izkušenj na novih področjih, kot so cevne in črpalne turbine.

(Bralce ne sme motiti, da so v luči resničnih dobavnih rokov turbinske opreme navedeni podatki videti nepravilni. Upoštevati je treba, da vodimo statistiko po pogodbenih dobavnih

du, gibanja in smeri pa vendarlo pravilno odkrivajo.)

36% ELEKTRIČNE ENERGIJE JE NAŠE

Zal nimamo podatkov o skupni moči obratujočih hidroelektrarn in termoelektrarn po posameznih republikah, tako da

ne moremo ugotoviti, kolik je bil v odstotkih naš prispevek k njihovi elektrifikaciji. Imamo pa približen podatek, da dosega instalirana moč vseh jugoslovanskih hidroelektrarn okrog 5.780.000 kW, kar pomeni, da smo za elektrifikacijo Jugoslavije s hidroelektrarnami prispevali približno 70%.

Ta uspeh LITOSTROJA pridobi na vrednosti, če upoštevamo, da je samo velikan na Do-

rokih. Podatki zato s sedanjo stjo res niso popolnoma v skladu — HE Djerdap I, katerega turbine so po velikosti presegle naše proizvodne možnosti, primaknili k moči jugoslovanskih hidroelektrarn nad milijon kilovatov. Naš odstotek moči v hidroelektrarnah Jugoslavije je bil torej pred vključitvijo HE Djerdap I v obratovanje še znatno višji.

Prispevek LITOSTROJA k domačemu elektrogospodarstvu, vsekakor ni majhen in se ugodno izraža tudi v skupni količini električne energije, proizvedene v naših vodnih in toplotnih elektrogospodarstvu, vsekakor ni majhen in se ugodno izraža tudi v skupni količini električne energije, proizvedene v naših vodnih in toplotnih elektrarnah. V lanskem letu na primer so hidroelektrarne, opremljene z našimi turbinami, proizvedle 15,7 milijard kilovatnih ur, kar je 36% vse tega leta v Jugoslaviji proizvedene električne energije. Podatek je v resnici priznanje našim uspehom.

POMOČ NERAZVITIM

Ze leta 1952 beremo v knjižnici »Pet let LITOSTROJA« v sestavku »Tujina in LITOSTROJ« o potrebi LITOSTROJA, da prodre na tuja tržišča in proda del proizvodnje v tujino, kar je bilo po mnenju pisca, takratnega direktorja LITOSTROJA, pogoj za izboljšanje plačilne bilance s tujino in pa za uspešnejši razvoj tovarne. Kmalu za tem nam je postal izvoz potreben tudi zaradi zasedbe tistih prostih kapacitet, ki so presegle naše domače potrebe. Leta 1953 smo začeli izvažati turbine v Turčijo in Pakistan.

Tako že v letih 1953—1957 beležimo skromnih 193, pa vendar izvoženih kilovatov. V naslednjem petletju smo izvozili že 570 krat toliko in v obdobju 1963—1967 preko 360.000 kW, kar je več kot trikratna številka iz prejšnjega petletja. V letih 1968 do 1972 je prišlo v izvozu turbin do zastajanja, tako da smo izvozili le nekaj nad 41.000 kW. V zadnjem petletju pa smo do-

segli rekordno izvozno številko 676.000 kW, kar je nad polovico skupne moči vseh litostrojских turbin tega obdobja.

Skupaj smo izvozili blizu 1.200.000 kW. Z izjemo nekaj turbin, ki smo jih dobavili razvitem deželam, je bil naš izvoz usmerjen pretežno v nerazvite države Azije in Afrike. Naš prispevek nerazvitim torej tudi ni majhen in se giblje po moči okrog 23% naše celotne turbinske proizvodnje.

PRIHODNOST JE NA NAŠI STRANI

Več okoliščin doma in v svetu govori za to, da so pogoji za prodajo izdelkov naše prve proizvodne veje danes bolj ugodni kot kdajkoli. LITOSTROJ stopa v novo leto in v novo obdobje svojega delovanja trdno odločen, da dosedanjim uspehom doda nova desetletja izdelovanja dobrih turbin in njihove pomožne opreme v polno zadovoljstvo domačih in tujih kupcev.

L. Šolc

OPREMA ZA HE ZAKUČAC II. POTUJE

24. novembra je odšla na pot kompozicija treh kamionov za HE Zakučac II. S tem tovorom smo poslali v Omiš pri Splitu turbinsko opremo za prvega od dveh agregatov, ki jih dela Litostroj za to hidroelektrarno. Spirala je razdeljena na več delov, njene največje dimenzije pa so: širina 3700 mm in višina 4300 mm.

Investitorju Elektroprivredi Dalmacija iz Splita pa moramo poslati še opremo za drugi agregat, ki bo predvidoma končan v prvem četrtletju naslednjega leta.

Tokrat prevoznik ni bil »Vektor«, ki običajno opravlja cestne prevoze za naše tovore, temveč »Jadrantrans« iz Splita, tovor pa so prepeljali iz Ljubljane preko Zagreba, Karlovca, Plitvic in Zadra do Splita.

Transport za Zakučac II

ČETRTO ZAPIRALO ZA HE OHAU »A«

6. decembra smo odpemili iz Litostroja razbremenilno zapiralo za HE OHAU »A« v Nove Zelandiji. Po številu je to že četrto zapiralo in obenem zadnje, ki ga pošiljamo v to oddaljeno deželo. Njegove dimenzije: dolžina 3640 mm, širina 3640 mm, višina 4000 mm in teža 28400 kg. Tovor je na vlečnem vozilu z nizko noseno prikolico pripeljal naš najpogostejši prevoznik »Vektor« iz Ljubljane, in sicer po običajni poti prek Vrhnike, Postojne in Kozine do Kopra. Tu so ga naložili na ladjo, ki bo približno dva meseca plula do Nove Zelandije, tam pa bodo tovor prevzeli in ga po cesti prepeljali do hidroelektrarne.

Ob tem vas moram seznaniti o nesreči v Novi Zelandiji, ki se je pripetila ob cestnem prevozu prvega razbremenilnega zapirala. 28-tonski tovor se je zaradi prehitre vožnje v ovinku in premajhne pričrvtitve bremena na prikolico prevrnil in padel okrog 300 m z roba ceste ter zaprl promet za 6 ur.

Ker je to zelo občutljiv tovor, obstaja bojazen, da je prišlo do kakšnih težjih poškodb, vendar so prizadeti izjavili, da je k sreči padel na mehke teren. Do takih nesreč torej ne prihaja le pri nas, temveč tudi drugod.

This Kenworth truck and articulated trailer unit capsized on the Evans Pass Road about 10.40 yesterday morning, disrupting traffic for six hours. The truck was carrying a 28-tonne turbine valve from Lyttelton — bound for the Ohau "A" hydro site — when the entire rig was tipped on to its back on the hairpin bend 300m from the summit of Evans Pass, on the Sumner side. The driver, Mr Paul Lindsay, of Ashburton, was extricated through the front window by a traffic officer, who was accompanying the truck, and a Lyttelton taxi-driver, Mr C. G. Metcalfe, who was following the convoy. Mr Lindsay, who was badly shaken by the accident, was treated for minor injuries at Christchurch Hospital. The Lyttelton Fire Brigade was called to "slice" away between 75 and 100 gallons of diesel fuel which spilled from the Kenworth's tank. Apparently, the truck was negotiating the corner by swinging as far to the outside of the bend as possible, but the 28-wheel trailer unit drifted into the centre of the steeply cambered road and the load toppled over, tipping the rig on to its back. The load rolled almost undamaged on to the side of the road but the truck's cab was crushed almost down to the steering wheel. A spokesman for Burmetts Motors, Ashburton, said the Kenworth "was by no means new," but a replacement would cost about \$120.000. The road was finally cleared about 4.30 p.m., although traffic was let through at intervals during the afternoon.

Izrez iz novozelandskega časopisa, ki je poročal o prevrjenem tovoru

Pogovor z novimi sekretarji OO ZK

Ponovno smo obiskali dva sekretarja OO ZK in jima postavili vprašanja o tem kaj jima pomeni ta funkcija, kako ocenjujeta delo njune OO ZK in delo komunistov v naši DO, pa še nekaj o sprejemu novih članov in o pomembnejših nalogah, ki so si jih zastavili.

ZORAN PRODAN, sekretar v TOZD IRRP:

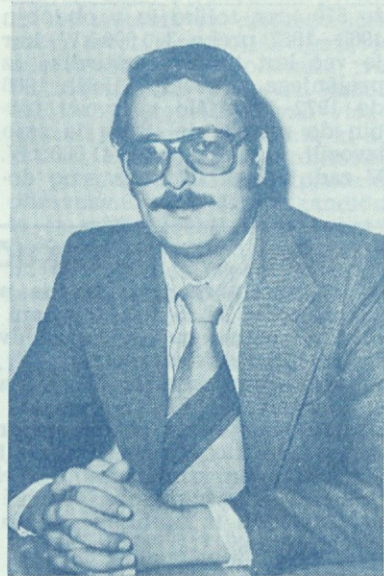
Mislím, da vsakemu predstavljajo izvolitev za sekretarja določeno zaupanje organizacije v kateri dela, obenem pa ga to tudi obvezuje, da svoje delo opravlja zavzeto in dosledno. Opravljanje kakršnekoli funkcije, pa naj bo to sekretarja OO ZK ali druge, je v današnjem trenutku še posebej težko in zahteva veliko časa in naporov. Vse dogodke, ki se zelo hitro odvijajo je potrebno dobro spremljati in ustrezno reagirati nanje, če želimo, da bo naše delo tudi vsebinsko opredeljeno. V veliko pomoč bi nam bile celovite in pravočasne informacije, ki pa pogosto zaradi raznih vzrokov kasni in se zastavljajo. Zato nam tudi zmanjka časa za resnejše analize, kar marsikoga postavlja v položaj, da določene stvari obravnava po lastni presoji, s čimer seveda izraža le svoje mišljenje. Vzroki za razne kasnitve niso le subjektivne, temveč tudi objektivne narave, saj je materiala, ki ga je potrebno napisati in razdeliti veliko; z dobro organizacijo pa bi se dalo še marsikaj izboljšati. S tem bi lahko povečali celotno učinkovitost našega sistema informiranja ter tako prispevali k poglobljeni obravnavi raznih problemov v našem samoupravnem in družbenopolitičnem sistemu.

Pri ocenjevanju dosežanj dela ZK v naši delovni organizaciji bi začel kar pri naši osnovni organizaciji. Mnenja sem, da smo v preteklem obdobju dosegli nekaj zelo velikih uspehov; na nekaterih področjih, kjer pa bi jih kot ZK ravnó tako morali, naše delo ni bilo najbolj uspešno.

V kategorijo doseženih uspehov štejem predvsem vse družbenopolitične akcije, bodisi na nivoju Litostroja, občine in mesta ali na nivoju republike, ki so bile dobro organizirane in dobro izvedene. Tu mislim predvsem na akcije, kot so: samoprispevek, formiranje novih tozdov v naši DO itd. V teh akcijah je bila prav gotovo zajeta večina članov ZK, kar kaže na široko zasnovanost in zavzetost naše organizacije. Po drugi strani pa so bile tudi naloge, pri katerih nismo dosegli ustreznega nivoja glede na možnosti, ki jih kot široka organizacija pri nas imamo. V to kategorijo bi lahko štel našo notranjo organiziranost in našo pripravljenost na akcijo. Isto velja tudi za naš pristop k sprejemanju novih članov, pa tudi za analizo dela posameznikov v ZK. Mislím, da na teh področjih močno zaostajamo, zato si moramo prizadevati, da bomo te pomanjkljivosti odpravili. Tu bi se omejil kar na samo OO, ki je bistven element v celotni organiziranosti ZK na nivoju delovne organizacije. Naša OO si je na letni konferenci zastavila nalogo, da dopolnimo svoje vrste z ljudmi, ki vidneje delujejo na družbenopolitičnem področju, jih vključimo ter jim s tem damo tudi določeno družbeno verifikacijo in seveda s tem okrepimo svoje vrste. Obenem pa smo si zadali tudi nalogo, da se resno pogovorimo z vsakim posameznikom, ki do sedaj, kljub objektivnim možnostim za delo ni pokazal interesa in rezultatov pri svojem delu. Ta naloga je zelo zahtevna, saj je težko objektivno ocenjevati delo posameznikov in vzroke nedelavnosti. Pristop k tovrstni problematiki mora biti resnično pošten in celovit, upoštevati pa je tudi potrebno vse okoliščine.

— Mar ste s tem, ko ste dejali, da boste skušali vključevati v svoje vrste delavce, ki so se s

svojim delom zelo izkazali, hoteli povedati, da je to, da jih boste sprejeli v svoje vrste, zanje posebno priznanje?

Sam lahko rečem, da sem sprejem v vrste ZK čutil kot veliko priznanje. Ne vem kako ti posamezniki to občutijo, vendar mislim, da jim mora pomeniti čast, čeprav s tem prevzemajo tudi večje obveznosti. Ob tem bi si morali biti enkrat dokončno na jasnem, da članstvo v ZK ni častna, temveč delovna funkcija. Človek, ki je bil tudi že prej družbenopolitično aktiven dobi sedaj v svojem delu neko novo organizacijo, ki ga pri njegovem delu podpira in ga usmerja k določenim ciljem. Bistvo članstva torej ni le v plačevanju članarine, temveč mora dati od sebe kolikor le more — svoj maksimum. Nov član ZK se mora zavedati, da sedaj tako člani kot nečlani — se pravi njegovo okolje, pričakuje od njega več.

Glede sprejema novih, mlajših članov pa lahko rečem, da imamo v našem družbenopolitičnem sistemu še celo vrsto drugih organizacij, kjer se mladi lahko izkažejo.

Zato ne moremo upoštevati stališča, da moramo najprej nekoga sprejeti v vrste ZK, potem pa se le-ta lahko izkaže s svojim delom. Res je, da naša mladinska organizacija ni dovolj močna, da bi lahko pritegnila vse mlade ljudi in jih aktivirala. Zato smo si komunisti zastavili nalogo, da poživimo delo mladinske organizacije, ki naj bi tako res postala vir našega novega kadra.

Dogaja se tudi, da včasih zaradi formalnega zadovoljevanja števila sprejetih članov razvrednotimo splošno sprejete kriterije, vendar morajo osnovna merila ostati taka, kot sem jih omenil že prej.

— To so torej teoretične postavke. Vendar, kako je s tem v praksi v vaši osnovni organizaciji?

Na splošno velja, da je pri nas tako tudi v praksi. Seveda se tudi nam dogaja, da prihaja do sprejema, ki ne ustreza vsem kriterijem, vendar se v pravilu tega branimo. Mislím, da je vsak posameznik, ki je izrazil željo za sprejem, bil tedaj pripravljen tudi delati, njegove nedelavnosti pa je kriva predvsem osnovna organizacija, ki ga ni znala ali hotela že takoj na začetku vključiti v svoje delo. On pa je lahko medtem že na nekem drugem področju našel vsebino svojega dela in se začel vključevati tam. Kot član ZK torej ostane le na papirju. Zato smo se v naši OO tudi dogovorili, da bomo vse novosprejete člane že takoj na začetku ustrezno angažirali in jih v

konkretnih akcijah nenehno spremljali.

Ena izmed nalog, ki smo si jih v naši osnovni organizaciji še zastavili, je ta, da naredimo pregled vseh ljudi, ki izpolnjujejo pogoje za sprejem v ZK, da poskrbimo, da se pri delu izkažejo in jih potem, če želijo, sprejemo v članstvo ZK. Na tem področju smo doslej delali vse premalo načrtno, zato smo letno sprejeli v ZK le dva do sedem novih članov.

Metode in organizacija dela v naši OO so prilagojene stalnim nalogam, ki jih ima ZK. To je npr. kadrovska kritika ZK, idejnopolitično izobraževanje, spremljanje in sodelovanje v družbenoekonomskih dogodkih tozdov, delovne organizacije in širše družbe. Za te naloge obstajajo stalne komisije, ki imajo potrebno število članov in delajo celo mandatno obdobje na podlagi načrta, za katerega smo se dogovorili, da bi bil trimesečno rokovno opredeljen. To je tudi edini način, da bomo lahko ugotavljali, kako smo izpolnjevali zadane naloge.

Ostale člane, ki niso zajeti v teh komisijah pa skušamo aktivirati prek samoupravnih organov, prek drugih družbenopolitičnih organizacij ter z obravnavo posameznih dogodkov, ki so pomembni za naš tozd in z nalogami, ki so občasno pred nami. To pomeni, da imamo nek »stalno angažiran« večji del in nek manjši »gibljivi del«, ki naj bi bil vedno v pripravljenosti za opravljanje občasnih nalog. Za stalne naloge želimo angažirati predvsem mlajše ljudi in jih v praksi usposabljanje za večje in širše naloge. Za občasne naloge pa angažiramo starejše in preverjene člane, ki s svojimi velikimi izkušnjami lahko hitro rešujejo posamezne probleme.

— Kako pa je z družbenopolitičnim izobraževanjem?

Le-to je povezano z dvema fazama. V prvi fazi je izobraževanje zajeto že v programu mladinske, sindikalne in naše organizacije, v drugi pa bi si osnovna organizacija morala izbrati teme in jih obdelati.

Uspehe smo pravzaprav dosegli samo na prvem področju, na drugem pa smo vedno čakali, da to organizira za nas nekdo drug, čeprav imamo za to tudi sami zelo široke možnosti. Sam sem se že pogovarjal s sekretarji ostalih OO, da bi se pri tem povezali med seboj, po potrebi pa bi k sodelovanju povabili tudi zunanje predavatelje. Mislím, da bo ta predlog, ko bo dokončno izdelan, naletel na pozitiven odmev.

— Cilje, ki si jih pogosto zastavljamo včasih uresničimo, včasih pa tudi ne. Kaj je temu vzrok?

Mislím, da sta vzroka dva: Že v sami OO si zastavljamo cilje, ki ustrezajo kadrovski zasledbi, vendar pa jih v času, ki nam še ostaja od delovnih nalogah, ki izvirajo iz samega delovnega mesta, ne moremo realizirati. Zato so pogosto ti cilji le na papirju, na sestankih pa potem iščemo krivce.

So pa tudi cilji, ki so konkretno zastavljeni, vendar jih pa v osnovni organizaciji ne moremo realizirati. Ti vzroki pa so spet lahko subjektivne ali objektivne narave.

Iz teh kategorij sledi, da cilj pogosto opredelimo le kot cilj, ne razdelamo pa konkretnih akcij, ki nas bodo pripeljale do tega cilja. Poti je več in namesto da bi izbrali najpriljubnejšo, se zadovoljimo s tem, da določeni posamezniki dobijo neke naloge in na podlagi tega pridejo do nekkih ciljev — ali pa to opravi namesto naš nekdo drug. S takim načinom dela pa izgubljamo korak in dragocene izkušnje, ki si jih pridobivamo pri majhnih stvareh ter tako nismo več sposobni reševati velikih problemov.

Rade Vunjak, sekretar OO ZK v TOZD PZO

Funkcija sekretarja OO ZK pomeni veliko zaupanje in veliko čast za vsakega člana Zveze komunistov, pa tudi zame. Vendar pa je to velika obveznost, ki izhaja iz osnovnih nalog ZK v naši družbeni ureditvi in splošni ekonomski politiki.

Sam bi želel poudariti, da si bom v času, ko bom opravljal funkcijo sekretarja, prizadeval za čim večjo aktivnost naše osnovne organizacije, saj je tudi temelj uspešnega delovanja naše temeljne organizacije, kot tudi eden od pogojev za razvijanje družbenoekonomske zavesti vseh sodelavcev v TOZD.

V okviru našega dosežanj delovanja sta značilni predvsem dve obdobji: delovanje v okviru prejšnje temeljne organizacije PI ter delovanje po ustanovitvi novih tozdov, s čimer smo ustanovili tudi posebno OO ZK PZO. Ze v okviru prejšnje temeljne organizacije PI smo bili dokaj uspešno vključeni v vse tokove in gibanja, vendar to nikakor ne pomeni, da ne moremo delati še bolje. Prejšnja OO je bila preobširna, zato je bilo delo posameznikov manj opazno in verjetno tudi pre malo cenjeno. Ob povečani aktivnosti in večji odgovornosti vseh posameznikov pa bi se dalo narediti še več, tako na delovnem mestu, kot tudi na družbenopolitičnem področju.

V sedanjí organiziranosti skušam pomanjkljivosti, da katerih je prihajalo torek, s tem da vključimo vse več neposrednih proizvajalcev-komunistov v neposredno samoupravno odločanje ter jim ga tako tudi približamo. Želimo, da resnično sami odločamo tako o planiranju, pridobivanju, ustvarjanju dohodka, kot tudi o njegovi delitvi. Člani ZK smo tudi vključeni v vse družbenopolitične organizacije v okviru naše temeljne organizacije na nivoju tozda, delovne organizacije in širše družbene skupnosti.

Menim, da smo komunisti v DO doslej uspešno sodelovali. Dogovorjene akcije so usklajeno potekale v vsej delovni organizaciji, saj se dobro zavedamo naših skupnih interesov in načela »v slogi je moč«. Z vključevanjem posameznih članov ZK v odbore družbenopolitičnih organizacij le-ti avtomatično prevzamejo odgovornost tudi pred našo osnovno organizacijo. Člani ZK pa so zastopani tudi v vseh komisijah pri teh organizacijah,

kjer nadzirajo in usmerjajo delo. Na tak in podoben način pa nameravamo delovati še naprej.

Mislím, da pri vključevanju novih članov ni dovolj samo izražena želja posameznika, saj mora novi član izpolnjevati določene pogoje za vstop v našo organizacijo. To je lahko samo delavec, ki je vzoren in samoupravno ter idejno privržen ciljem organizacije ZK. Za doseganje tega, pa je nujno politično in družbenoekonomsko izobraževanje, kar še posebej velja za mladince ter njihovo vključevanje v vrste ZK. To pa seveda ne pomeni, da starejših delavcev ne sprejemamo v naše vrste, saj je tudi takih novih članov veliko. Vendar se moramo z njimi pogovoriti in jih na osnovi njihovega delovanja in po pravilih statuta oceniti, če so primerni za vstop v našo organizacijo.

Nalog, ki nas v prihodnje še čakajo, ne moremo razčlenjevati na pomembne in manj pomembne, saj so kot člani v verigi, naši cilji enakovredni in tega se moramo komunisti sami zavedati.

Lahko govorim o nalogah, ki jih moramo najhitreje razrešiti. To pa je nova organiziranost naše delovne organizacije in akti, ki se navezujejo na to. Med njimi so gotovo najpomembnejši samoupravni sporazum o ekonomskih odnosih med TOZD v okviru delovne organizacije ter samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje SIS na nivoju občine, regije, republike in zveze. Prizadevati si moramo, da bomo približali samoupravljanje slehernemu proizvajalcu, to pa terja od nas idejno in družbenoekonomsko usposabljanje delavcev.

Zanemariti ne smemo tudi področja informiranja, saj smo ugotovili, da smo na tem področju naredili zelo malo. Zakon o združenem delu je predvidel tudi delitev dohodka, mi pa si moramo prizadevati za čim bolj pravične kriterije v delitvi osebne dohodka, po katerem bomo nagrajevani po delu, ne pa po delovnih mestih.

To so seveda nekatera področja, ki zahtevajo našo posebno skrb. Nalog je še veliko, vendar menim, da jih bomo ob pomoči osnovne organizacije in ostalih družbenoekonomskih dejavnikov rešili in se tako kar najuspešneje vključili v vsa dogajanja za uresničitev zastavljenih ciljev.

M. H.

POPRAVEK IN DOPOLNILO

V prejšnji številki je prišlo do precej neljube napake pri objavi seznama sekretarjev OO ZK, ki smo jih pomešali s predsedniki sindikata, pa še ti podatki niso bili preveč točni. Prizadetim se opravičujemo.

Objavljamo oba seznanja:

SEKRETARJI OO ZK:
 DS SSP — Milan VIDMAR
 TOZD IVET — Marjan SIGULIN
 TOZD PRODAJA — Rudi POTOČKI
 TOZD NABAVAL — Boris LETNAR
 DS FPR — Miro BREČKO
 TOZD IRRP — Zoran PRODAN
 TOZD OBDELAVA — Ivan BOKAL
 TOZD PPO — Ivan KRIZMAN
 TOZD TVN — Adolf STRAKA
 TOZD MONTAŽA — Čazim GAZIČ
 TOZD PZO — Rade VUNJAK
 TOZD SE — Milan LAZIČ
 TOZD PUM — Franc KOSTEVC
 TOZD ZSE — Matej GALEMANOVIČ
 TOZD ICL — Jože LUKANC

PREDSEDNICI IO OOS:
 DS SSP — Ivo JARC
 TOZD NABAVAL — Janez GOGALA
 TOZD PRODAJA — Anton ZOBEC
 DS FPR — Anton NOVAK
 TOZD OBDELAVA — Božo MILANKOVIČ
 TOZD PPO — Anton TURK
 TOZD TVN — Mitar POPOVIČ
 TOZD MONTAŽA — Stane POPEK
 TOZD PZO — Janez VIRAG
 TOZD IVET — Anton VIRANT
 TOZD SE — Drago DEČMAN
 TOZD IRRP — Marjan LOVŠIN
 TOZD PUM — Mira ŠEK
 TOZD ZSE — Stane KOČJAN
 TOZD ICL — Peter DEBELJAK

Ker bodo v OO sindikata v nekaterih tozdih še volitve, lahko pričakujemo nekatere spremembe, verjetno v mesecu februarju. O naknadnih spremembah vas bomo obvestili v številki, ki bo izšla po volitvah. Uredništvo

PROSLAVA OB DNEVU REPUBLIKE, 40. OBLETNICI OKTOBRSE REVOLUCIJE IN PODELITEV ODLIKOVANJA TOVARIŠA TITA

Proslava v livarni jeklene litine

Letos smo delavci Litostroja praznovali dan republike še posebej slavnostno, saj nas je predsednik republike Josip Broz Tito odlikoval z redom dela z rdečo zvezdo za zasluge pri razvoju in krepitevi našega gospodarstva in samoupravljanja. To odlikovanje nam je v imenu tovariša Tita izročil predsednik skupščine občine Ljubljana-Siška tovariš Stane Plemenitaš. Na proslavi pa so bili navzoči tudi drugi ugledni gostje iz našega mesta in občine, med njimi predsednik skupščine mesta Ljubljane ing. Tone Kovič.

Po uvodnih besedah tovariša Gornika in po predstavitvi navzočih gostov je tovariš Živkovič, sekretar sveta Zveze komunistov v daljšem govoru orisal boj delavskega razreda za svoje pravice. Poudaril je pomen velikega oktobra, ko je proletariat prvič v svoji zgodovini pod Leninovim vodstvom izbojeval popolno zmago nad kapitalizmom in izkoriščanjem v tedanji carski Rusiji.

Tovariš Živkovič je govoril tudi o tovarišu Titu, ki že 40 let vodi Zvezo komunistov Jugoslavije. Poudaril je pomen dela, izvirnosti Jugoslavije in jugoslovanskih narodov v boju

za osvoboditev, družbeno preobrazbo in graditev samoupravne socializma. Del te veličastne zgradbe smo tudi mi, in trudimo se skupaj z vsemi narodi Jugoslavije graditi svojo lepšo prihodnost.

Po teh besedah nam je predsednik skupščine občine Ljubljana-Siška tovariš Stane Plemenitaš izročil visoko odlikovanje red dela z rdečo zastavo in nam iskreno čestital. Odlikovanje je v imenu delavcev Litostroja sprejel predsednik centralnega delavskega sveta Litostroja tovariš ing. Franc Gregorič, ki se je za to priznanje zahvalil z besedami:

»To visoko odlikovanje je veliko priznanje za naš dosedanji 30-letni trud in dosežke. Sprejemamo pa ga tudi kot veliko obvezo za naše bodoče delo. Tovarišu Titu se zanj zahvaljujemo in mu obljublamo, da se bomo tudi v bodoče trudili, da bo naš delež pri izgradnji samoupravne socialistične skupnosti čim večji.«

Zatem je tovariš Stane Plemenitaš v krajšem govoru orisal pomen Litostroja in njegovo vlogo v občini, v Jugoslaviji in predvsem v nerazvitem in nevrščenem svetu, kamor prodirajo naši kakovostni izdelki. Sledil je kulturni program.

Prizadevnim livarjem iz jeklene litine je treba izreči vse priznanje, za res lepo urejen prostor v njihovi delavnici. Ker je bilo prizorišče proslave improvizirano v livarni, je simboliziralo delavnost Litostrojčanov. Moramo odločno ovreči zlobne govornice, češ, da so livarji za pripravo delavnice za proslavo porabili dva in celo tri dni. Vse delo so opravili na dan proslave in to v zelo kratkem času.

A. N.

Predsednik DS Franc Gregorič je v imenu kolektiva prejel priznanje maršala Tita red dela z rdečo zastavo

Zmagali so mladinci ZSE

Koordinacijski svet ZSMS Titovih zavodov Litostroj je organiziral tekmovanje mladih v poznavanju zgodovine delavskega gibanja in zgodovine delovne organizacije. Ker je bilo prijavljenih 18 tekmovalnih ekip, smo 18. novembra v mladinski sobi in sejni sobi IVET izvedli izločilno tekmovanje. Po tem tekmovanju je ostalo 6 tekmovalnih ekip iz TZ Litostroj in 2 ekipi iz vojašnice »Boris Kidrič« iz Šentvida. Člani odbora za pripravo tega tekmovanja niso smeli tekmovali. Za prvi krog so si ekipe izžrebale svoje nasprotnike.

1. Ekipa OO ZSMS IVET proti 8. ekipi OO ZSMS DS FPR,
2. Ekipa OO ZSMS TOZD ZSE proti 7. ekipi OO ZSMS TOZD Obdelava,
3. Ekipa OO ZSMS V. p. 1267/1 proti 6. ekipi OO ZSMS V. p. 2480/4,
4. Ekipa OO ZSMS TOZD Prodaja proti 5. ekipi OO ZSMS TOZD Montaža.

Tekmovanje je bilo 22. novembra v prostorih naše delavske restavracije. Vodji prireditve sta bila tovariš Milan Jurjavčič (DS SSP) in tovarišica Cirila Rozman (DS FPR). Prisotni so bili najvidnejši predstavniki družbenopolitičnega delovanja v naši delovni organizaciji, starešine iz obeh vojniških postojev iz vojašnice »Boris Kidrič« iz Šentvida ter drugi.

Prireditve se je pričela z uvodnim govorom predsednika konference sindikata Litostroj Mira Podbevška, Irena Ivanetič, učenka ICL je recitala »Partijski pesem«, moški pevski zbor »Litostroj« pa nam je pod vodstvom zborovodje tovariša Cedilnika zapel tri pesmi. Tričlansko žirijo so sestavljali: predsednik, tovariš Hrabroslav Premelj (ICL) ter člana Filip Novak (predsednik KS ZSMS Titovi zavodi Litostroj) in tovariš Naumovski (starešina iz vojašnice Boris Kidrič).

V uvodu je Milan Jurjavčič prisotne gledalce in tekmovalce seznanil s pravili tekmovanja.

Tekmovalne ekipe so vlekli kuverte, v katerih so bila 3 vprašanja. Na vsako vprašanje so ekipe odgovarjale posebej. Imele so tudi 30 sekund za premislek. Žirija je po ekipnem odgovoru ocenila pravilnost odgovora, ga točkovala in tudi prebrala. Pravi odgovor je bil ocenjen s 5 točkami, nepopoln s 3 točkami in nepravilen z 0 točkami. Rezultate ekip smo beležili na tablo, da je bil potek tekmovanja pregleden tudi za gledalce v dvorani.

Med premori četrtfinala, polfinala in finala, ob izpadu premaganih ekip je zabavni ansambel iz vojašnice »Boris Kidrič« iz Šentvida zaigral še po eno skladbo in s tem popestril potek tekmovanja. V finale tekmovanja sta se uvrstili ekipi TOZD ZSE in V. p. 2480/4, kar je seveda vzbudilo pravo tekmovalno mrzlico tako med tekmovalci kot tudi med gledalci v dvorani. Na-

2. ekipa V. p. 2480/4,
3. ekipa OO ZSMS DS FPR,
4. ekipa OO ZSMS TOZD Montaža,
5. ekipa OO ZSMS TOZD Obdelava,
6. ekipa OO ZSMS V. p. 1267/1,
7. ekipa OO ZSMS TOZD IVET,
8. ekipa OO ZSMS TOZD Prodaja.

Po razglasitvi uvrstitev ekip je tovariš Filip Novak udeležencem tekmovanja podelil knjižne nagrade.

Ob zaključku tekmovalnega dela prireditve je mešani pevski zbor »Litostroj« zapel nekaj pesmi, čemur je sledil zabavni del, v katerem nas je zabaval ansambel iz vojašnice »Boris Kidrič«.

Cirila Rozman

ša ekipa pa je po pravilnem odgovoru na dodatna vprašanja premagala goste iz V. p. 2480/4. Končni izid tekmovalnih ekip:

1. ekipa TOZD OO ZSMS TOZD ZSE,

Zmagovalna ekipa na mladinskem tekmovanju

USPEHA NAŠIH KEGLJAČEV

To so dokazali na memorialnem turnirju CIRILA HAFNERJA, katerega prireja vsako leto KK ILIRIJA. Naše moštvo je v postavi: Mesesnel, Zobec, Lesar, Cerkvnik, Zirovnik, Hudolin, Špende, Mihelčič, Vugrinec, Herman dokazalo, da je lahko kos tudi ekipam kot so ILIRIJA, TEHNIKA in KOČEVJE, saj so zmagali z odličnim rezultatom (438) kegljev pred Tehniko (398) in Ilirijo I. (397 kegljev). Nastopilo je 8 ekip. Tekmovali so v borbenih igrah, vsaka ekipa z desetimi tekmovalci. Osvojili so prehodni pokal, ki bo eno leto krasil našo vitrino.

Drugi uspeh so dosegli na občinskem športnem-rekreativnem tekmovanju v počastitev dneva republike. Nastopili so z dvema ekipama, od katerih je vsaka štela šest tekmovalcev in zasedli 1. in 3. mesto.

B. Ostanek

Stališča sindikatov 1978

Po sklepu predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije z dne 15.11.1977 so posredovana v javno razpravo »Stališča sindikatov o samoupravnem sporazumevanju o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitvi sredstev za OD ter drugih prejemkov za leto 1978« (ki nadomeščajo Sindikalno listo prejšnjih let).

Določila Zakona o združenem delu so zahtevala spremembo posameznih določil in tudi samega značaja dosedanje sindikalne liste, vendar pa si sindikati s predloženimi »stališči« še nadalje prizadevajo, da bi se obdržalo enotno ovrednotenje posameznih osebnih prejemkov in osebnih dohodkov.

Stališča sindikatov za leto 1978 ne opredeljujejo več višine osebnih prejemkov iz materialnih stroškov (dnevnic, terenski dodatek, kilometrina itd.), ker smatrajo, naj bi na osnovi tehničnih in drugih normativov višino materialnih stroškov določal poseben republiški predpis (zanimivo je ob tem, da je republiški izvršni svet sklenil, naj bi se osebni prejemki iz materialnih stroškov še nadalje urejali po samoupravni poti, pri čemer naj bi končno besedo, ob pretresanju »sindikalne liste« za leto 1978, povedali sindikati).

Ob postavljeni dilemi ne smemo pozabiti na to, da tudi mi lahko sodelujemo pri dokončnem oblikovanju »sindikalne liste 78« v teku javne razprave o stališčih sindikatov.

Stališča sindikatov prav tako ne govore več o namenskih sredstvih za stanovanjsko gradnjo (ki jih bo urejal zakon), pač pa bodo sindikati aktivno sodelovali pri določanju višine, do katere ta sredstva ne bodo obdavčena.

Stališča sindikatov opredeljujejo vlogo in pomen samoupravnih sporazumov dejavnosti, obširno pa tudi razčlenjujejo sistem pridobivanja in razporejanja dohodka in določitve osnov in meril za delitev OD v delovni oziroma temeljni organizaciji, pri čemer določajo sestavine, ki jih je treba opredeliti v tem sistemu. Zlasti razčlenjujejo vprašanje ugotavljanja delavčevega prispevka iz živega dela, meril za ugotavljanje in merjenje delovnega učinka (pri tem

ločujejo med merjenjem delovnega učinka delavcev, ki delajo neposredno s proizvodnimi sredstvi in tistih delavcev, kjer ni fizičnih meril za količino in kakovost).

Stališča nadalje opredeljujejo način ugotavljanja delovnega prispevka iz osnove minulega dela v skladu z zahtevami Zakona o združenem delu. Tudi to področje se bo uredilo s posebnim zakonom, do tedaj pa predlagajo stališča uporabo dosedanjih kriterijev.

Stališča sindikatov podrobneje razčlenjujejo vsebino in pomen kataloga del in nalog. Pri tem smatrajo, da je katalog del in nalog kot medsebojni dogovor o organizaciji in delitvi dela nujen pripomoček za ugotavljanje sestavljenosti dela, za izvajanje kadrovske politike, politike izobraževanja, organizacije dela ipd., pri čemer pa naj bi opravljenega dela ne sprejemali in vrednotili po podrobnih opisih dela oziroma elementih, ki opredeljujejo delo, temveč po funkcionalno zaokroženih skupinah del in nalog.

Stališča sindikatov nadalje opredeljujejo realizacijo načela solidarnosti pri osebnih prejemkih, tako zlasti glede zajamčene delitve OD pomembno funkcijo.

Predlogi sindikatov glede ostalih osebnih prejemkov se ne razlikujejo od dosedanje ureditve, le da predlagajo zvišanje nekaterih zneskov (deljeni delovni čas, regres za prehrano, nagrade učencem z učno pogodbo ter učencem in štipendistom na praksi, regres za letni dopust in nagrade ob delovnih jubilejih).

Stališča sindikatov so torej v javni razpravi. Kolikor nam bo še ostalo moči ob obravnavi naših splošnih aktov, bomo seveda v javni razpravi sodelovali tudi delavci Litostroja.

Jana KHALIL

LITOSTROJČANI V KAVADARCIH

V našem glasilu smo že pisali o sodelovanju in pobratenu občine Ljubljana-Siška in občine Kavadarci iz SR Makedonije.

Listina o pobratenu, ki je bila podpisana in sprejeta na obeh občinskih skupščinah že pred dvema letoma, temelji na tesnem sodelovanju delovnih ljudi in občanov ter družbenopolitičnih organizacij in skupščin in želi poglobiti bratstvo in enotnost narodov in narodnosti SFRJ. Prav osnovno določilo listine, ki govori o sodelovanju delovnih ljudi in delovnih organizacij, je v Litostroju vzbudilo razmišljanje, kako in s katerim kolektivom naj bi razvili prijateljske stike in sodelovanje.

Tako je na pobudo nekaterih članov kolektiva, ki so že imeli priliko spoznati občino Kavadarci in prijetne ter gostoljubne predstavnike delovnih kolektivov, so naši konferenci osnovnih organizacij sindikata predlagali, naj bi to bil kolektiv Agrokombinata Tikveš.

In tako smo letos poleti v Tikveš poslali pismo z našimi željami in predlogi, ki so bili toplotno sprejeti in še celo obogateni z novimi, čeprav si naša dva kolektiva v ničemer nista podobna. Morda je prav to vzrok, da smo že v začetku našli enake želje za sodelovanje in spoznanje delovnih tovarišev tam daleč na jugu naše domovine, tik ob grški meji.

Družbenopolitične organizacije in predvsem sindikalna organizacija Agrokombinata Tikveš je povabila družbenopolitične in samoupravne predstavnike Litostroja v Tikveš na neposredne razgovore za bodoče sodelovanje. Tako je pod vodstvom predstavnice sindikata Litostroj tosednjega konference osnovnih organizacij Mira Podbevška naša delegacija 7. novembra odpotovala v Kavadarce. Že v Skopju so nas pričakali naši gostitelji in nas odpeljali v Kavadarce oziroma v Agrokombinat Tikveš.

ravnih in družbenopolitičnih izkušenj ter spoznavanje in prijateljstvo delavcev obeh kolektivov. Poleg tega je stekla beseda o izmenjavi počitniških kapacitet. Obojestransko smo ugotovili, da obstaja zanimanje za enotedenske avtobusne ali letalske izlete v SR Makedonijo, kjer lahko spoznamo prelepe makedonske kraje.

Ribiška koliba — mandra na Dojranskem jezeru

— Ohrid z jezerom ter mnogimi zgodovinskimi znamenitostmi,

22. december — praznik nas vseh

22. december 1941. leta je bil hladen in mračen vojni dan, ki ni napovedoval ničesar posebnega, ničesar, kar naj bi ga uvrstilo v koledar ljudske revolucije Jugoslavije.

In vendar — tega dne so se v malo bosensko mesto Rudo zlivale dolge kolone partizanov. Dva bataljona sta se borila na položajih — štirje bataljoni so tvorili velik zbor. Kolikor borcev, toliko je bilo različnih uniform, civilnih oblek. Na vseh je bila enaka le peterokraka rdeča zvezda s srpom in kladivom. Tito je stopil v sredo zbora s pogledom preletel vrste, kot da občuduje njihovo moč, mladost in lepoto, se nasmehnil in rekel: »Tovariši, borci I. proletarske...« Razlegel se je vzklik Titu in brigadi. Dal ji je ime, celo svojo številko je dobila. Ali je ta številka slutila nove brigade?

Veliki zgodovinski dogodek je bil končan z veliko odločitvijo. I. proletarska brigada je predstavljala nov način organiziranja partizanskih sil — nastala je prva regularna enota oboroženih sil naše osvobodilne vojne in revolucije. Ime proletarske pa ni odsevalo samo visoke stopnje razredne zavesti pripadnikov brigade, ampak predvsem enotnost boja za svobodo dežele in socialistično revolucijo.

Polnih 36 let je že minilo od dogodka v Rudu. Razvoj je šel skokovito naprej. Z vsakim letom smo bili bolj opremljeni in bolj vojaško organizirani. Danes domača vojaška industri-

Na plantaži »Tikveša« v Kavadarcih pridelajo letno 30 milijonov kilogramov grozdja

V neposrednih razgovorih so bila izražena ista stališča in želje, ki naj bi obsegala predvsem sodelovanje obeh sindikalnih organizacij pri izmenjavi samoup-

Delovna organizacija Tikveš je sestavljena iz 28 TOZD. To je 1300 članski kolektiv, ki se v času sezone poveča na 2000 delavcev. Obdelujejo približno 6000 ha zemljišč, na 1600 ha je zasejana vinska trta, ostalo pa so sadovnjaki, orna zemlja, pašniki in gozd. Grozdje pridelujejo na svojih 1500 ha, odkupujejo pa ga tudi od privatnih lastnikov s približno 4500 ha. Tako predelajo 30 milijonov kilogramov grozdja v vino in druge proizvode. V živinoreji imajo okoli tisoč krav ter več kot 4000 ovac. Celotna dejavnost Tikveša predstavlja pravzaprav osnovno dejavnost poljedelsko vinogradniške občine Kavadarci.

— najjužnejše jugoslovansko mesto Gevgelijo ob najtoplejšem jugoslovanskem jezeru Dojran,

— visoko v hribih mesto Kruševo, kjer se je začela znana Ilindenska vstaja, ki pomeni rojstvo nove Makedonije,

— Prespansko jezero z narodnim parkom Galičice,

— glavno mesto Makedonije Skopje, povsem novo mesto solidarnosti jugoslovanskih in drugih narodov,

— Kavadarci s prelepo okolico, polno plantaž vinogradov in drugih nasadov, ki so v sklopu delovne organizacije Akrokombinata Tikveš. Možen je tudi ogled proizvodnje vin, žganih pijač in drugih proizvodov.

— v bližini Kavadarcev je tudi staro zgodovinsko mesto Stobi, kjer so našli rimske izkopanine.

Ob ogledu Gevgelije in Dojranskega jezera si lahko ogledamo tudi znano zgodovinsko grško mesto Solun.

Mi pa bi delavcem Tikveša v zameno pokazali Slovenijo in njene zanimivosti in seveda Litostroj.

Dokončni dogovor o sodelovanju, ki naj bi se pričelo že v letu 1978, bo sklenjen zgodaj spomladi, ko pričakujemo obisk delegacije iz Akrokombinata Tikveš.

Delegacija Litostroj je obiskala tudi druge večje delovne organizacije v Kavadarcih: tovarno in rudnike v izgradnji »FENI«, Lesno industrijo »TRESKA« ter tovarno »ZORA« v Gevgeliji.

K. G.

Odšel je pionir LITOSTROJA

Pred nedavnim je odšel v pokoj Vlado Jordan, strojni inženir in doktor tehničnih ved, eden pionirjev Litostroja, ki mu gre velika zasluga za to, da je naše podjetje po osvoboditvi uspešno pomagalo pri izgradnji energetskih objektov za domačo industrijo, obenem pa doseglo tudi velik mednarodni sloves.

Tovariš Jordan se je rodil leta 1913 v Ihanu pri Ljubljani, kjer je bil oče učitelj. Komaj desetletnemu mu je umrl oče in družina se je preselila v Ljubljano, kjer je fant končal gimnazijo. Kmalu mu je umrla tudi mati. Ker ni imel sredstev, se je preživljal tako, da je risal in inštruiral. Kljub težkemu gnotnemu položaju je odpotoval v Zagreb in se tamkaj vpisal na strojni oddelek tehnične fakultete. Po treh letih študija v Zagrebu je prestopil na tehnično fakulteto v Beogradu, kjer je bilo gnotno stanje slovenskih študentov nekoliko boljše. Doštudiral je leta 1940, torej tik pred začetkom druge svetovne vojne.

V letih okupacije se je povezal z naprednimi silami slovenskega naroda in se vključil v OF. Septembra, leta 1943 je mladi inženir odšel v partizane na Kurešček. Bil je borec v 10. ljubljanski brigadi, kjer je doživel nekaj borb z okupatorjem. Med bojnimi pohodi so ga odkrili znanci, med drugim tudi slikar Božidar Jakac. Takoj so ga hoteli vzeti iz brigade in ga vključiti med umetnike in kulturnike, vendar se je temu upiral, ker se je hotel bojevati. Čez nekaj mesecev pa se je pripeljal v brigado, ki je bila tedaj v bližini Ilove gore, motor s prikolico. Vlado se je moral ukloniti višjim ukazom in oditi na novo dolžnost. Odšel je v centralno tehniko pri KPS. Delal je v partizanski tiskarni na Goteniškem Snežniku nad Kočevjem na višini 1200 m. Tam je delal linoreze in lesoreze za par-

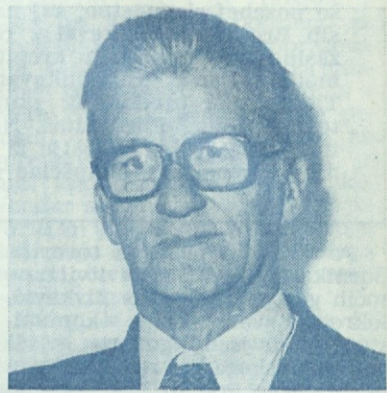
vsem naporom, ki jih jugoslovanska družba vlaga v proizvodnjo sodobne vojaške tehnike, ob prazniku naših oboroženih sil ne moremo mimo dejstva, da so naše najmočnejše orožje za splošno ljudsko obrambo prav ljudje. Ogromno je bilo storjeno na področju podružbljanja obrambnih priprav, pa še vedno ocenjujemo, da smo z delom ne moremo mimo dejstva, da so naše najmočnejše orožje za splošno ljudski odpor na začetku. Potrebno bo pospešeno delovati, da bi se vsi borci v obrambnih vrstah naše dežele »oborožili« s čim več zavesti. To pa ni samo stvar Jugoslovanske ljudske armade, temveč vseh dejavnikov in družbenopolitičnih organizacij zunaj nje v vojašnici, delovni organizaciji, krajevni skupnosti, šoli.

Slavnostni začetek konference rezervnih vojaških starešin terena Litostroj

ja daje oboroženim silam tako rekoč vse, kar potrebujejo. Več kot osemdeset odstotkov opreme in orožja dobivamo iz domačih tovarn — od sodobnih pušk do reaktivnih letal. Kljub

Zaradi našega ugleda v svetu, naše skupne in stalne bojne pripravljenosti za sedaj ni nevarnosti oboroženega napada na našo domovino. Vendar pa se proti naši deželi izvaja po-

Dr. Vlado Jordan, pionir Litostroja

tizanski denar. Seveda je bilo treba premagati velike tehnične ovire, ker ni bilo elektrike, fotokemični aparatov in drugih naprav, zato pa je bila potrebna velika ročna spretnost in iznajdljivost.

Takoj ko je bil odpuščen iz vojske — leta 1946 — je prišel v Litostroj, ki je tedaj šele nastajal. Z udarniškim delom je z vso vnemo, tako kot vsi drugi, pomagal kopati temelje nove tovarne in šele nato je začel z delom, za katero je študiral. Začel je konstruirati žerjave, nekateri so še sedaj v rabi. Prvi je bil narejen za livarno sive litine. Nato je vodil skupine mladih projektantov v Avstriji, ki so bili na praktični pri Voithu. Po vrnitvi se je posvetil konstruiranju opreme za hidroelektrarne. Pri tem je naletel na pomembnost hidravličnih pojavov v hidroelektrarnah, ki jih do tedaj še nihče ni obvladal. Po dolgem samoiniciativnem študiju se mu je končno posrečilo, da je zakone hidravlike spravil na papir, tako da danes lahko zagotovo zanesljivo delovanje turbin in črpalk. Na podlagi tega se je na predlog beograjske tehnične fakultete prijavil za doktorat, ki ga je zagovarjal leta 1964. Njegovi znanstveni referati so bili že objavljeni v domačih strokovnih revijah, predvsem v Strojnikem vestniku in v mednarodni reviji Waterpower, pa v nemških, madžarskih in romunskih revijah.

Leta 1975 je za ustvarjalno delo na področju strojništva dobil nagrado sklada Borisa Kidriča. Poleg rednega dela je predaval tudi v IC na oddelku srednje tehniške šole za naše delavce strojnike in napisal zanje več skript.

Tovarišu Jordanu so se v Litostroju iztekla leta službe in odšel je v zaslužben pokoj. Vedno je tiho in trdo delal, vedno je pomagal vsem, ki so bili željni znanja. Ustvaril je vrsto dobrih projektantov, ki zdaj nadaljujejo delo na področju turbin in črpalk. Zavedamo se, kolikšen pomen ima njegova znanstvena misel in delo za Litostroj. Želim mu v imenu nas vseh, da bi še dolgo zdrav živel med nami, nam še vedno pomagal v stiskah in se tako veselil naših delovnih uspehov, v katere je tudi sam vložil vse svoje sile.

A. Novak

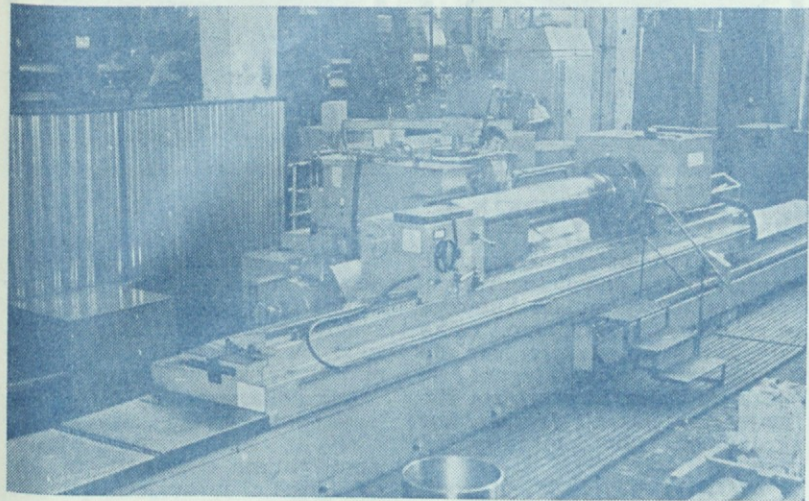
sebna vojna in to z vso ostrino. V zadnjem času so jo celo okreplili. V tem uporabljajo razna sredstva, s katerimi naj bi vplivali na zavest nas Jugoslovancev, na našo homogenost in enotnost družbe.

Prav zato moramo tudi mi, delovni ljudje Litostroja, krepiti našo zavest, moramo se zavdati, da so naši narodi lahko svobodni le v čvrsti in enotni socialistični samoupravni Jugoslaviji.

Janko

Novi stroji — boljša tehnologija

V sredini aprila leta 1975 smo dali v obratovanje stroj za brušenje valjev, ki je v TOZD OBDELAVA, spada pa pod obratovodstvo tovariša Franca Omejca.

Ta stroj je bil leta 1970 na tehničnem sejmu v Leipzigu (ki je največji za celotno področje SEV — vzhodno evropskih držav) odlikovan z zlato medaljo, ki jo podeljuje posebna komisija vseh razstavljalcev sejma. Medaljo je dobil zaradi uspešnih konstrukcijskih rešitev, statičnih in dinamičnih pogojev delovanja stroja, zaradi povečane stopnje avtomatizacije, katere rast je mogoče najti pri tovrstnih proizvajalcih, zaradi visoke

delovne storilnosti pa tudi kvalitete obdelave z brušenjem valjev kot tudi drugih cilindričnih obdelancev z visokim kvalitetenim razredom površinske obdelave. Tudi ekonomičnost izdelave je prednost tega stroja.

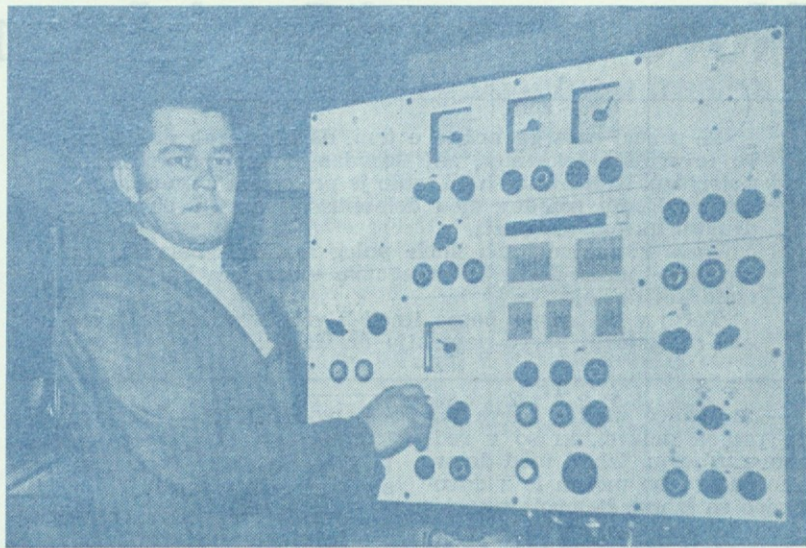
Kakšne so obdelovalne karakteristike stroja?

Največji premer obdelovanca je 750 mm, saj znaša višina konice vretenika 400 mm, najmanjši možni premer obdelovanca pa je 80 mm. Kupci si lahko izbere-

jo ustrezajoči stroj, saj je stopnjevanje dolžine obdelave takle: 2000, 3000, 4000 in 5000 mm. Naš stroj ima dolžino brušenja 5 m, v tem primeru je največja teža obdelovanca 6000 kp. Da bi zmogli odpore pri obdelavi, moramo imeti dovolj močan pogonski motor in ta znaša 45 kW.

Kot delovno orodje uporabljamo brusilni kamen, ki ima lahko premera 630, 710 in 750 mm. Da bi dosegli najekonomičnejšo obdelavo, moramo imeti tudi možnost izbire ustrezne hitrosti brusilnega kamna. Le-ta se izraža v obratih orodja in znaša od 400 do 2000 vrtljajev na minuto. Pri tem je podajno gibanje namenjeno predmetu (valju, osovini ali gredi) in je tu glede na premer obdelovanca izbira od 4 do 100 vrtljajev na minuto.

Če hočemo doseči, da bo orodje kar najbolj izkoriščeno, mu moramo dati ustrezno obodno hitrost in ta znaša v zgornji meji 600 metrov na sekundo. Pri tem je pomembna hitrost obračanja orodja, v našem primeru je to brusilni kolut, v primerjavi s hitrostjo obračanja predmeta. Ob nepravilnih nastavitvah se rado pokaže, da je npr. osovina zbrusena tako, da dobi površina zrcalno sliko mnogokotnika. Zato so nekatere tovarne za svoje stroje predpisale obodne hitrosti orodja v primerjavi z obodno hitrostjo obdelovanca v obliki gra-

Stroj neposredno upravlja delovodja Pavel Sajevec

fikona, po katerem določajo ustrezne nastavitvene podatke.

V primerih, ko so izpolnjeni vsi predpisani pogoji pri postavitvi stroja, predvsem da je delovni prostor klimatiziran, je možno doseči naslednje točnosti:

- za radialni oplet (ta je najpomembnejši) 0,002 mm,
- cilindričnost 0,002: na en meter dolžine.

Ta stroj neposredno upravlja tovariš Sajevec, ki je bil učenec naše poklicne šole, želja po čim večji izobrazbi pa ga je vodila tudi na delovodsko šolo, ki jo je uspešno končal leta 1975 in si pridobil kvalifikacijo za delovno mesto delovodje. V intervjuju z njim smo zvedeli:

KAJ POMENI TA STROJ ZA NAŠO TOVARNO?

Brez tega stroja sploh ne bi mogli biti, ali pa bi bili v podrejenem položaju in odvisni od kooperantov. Glavni dispečer obdelave rotacijskih predmetov Aleksander Štinek je povedal, da smo pred prihodom tega stroja pošiljali gredi in osovine na brušenje v tovarno Djuro Djaković v Slavonski Brod, seveda z velikimi stroški.

KATERI SO NAJPOMEMBNEJŠI DELI, KI JIH OBDELUJEMO NA TEM STROJU

Do sedaj smo zabeležili predvsem naslednje:

- stebri — gredi strojev za tlačni liv,
- turbinske gredi, ki gredo po svoji velikosti na ta stroj,
- osovine za reduktorje (npr. reduktor za cementarno Anovo, pri katerem je bila osovina težka 5000 kp).

IN KAKŠNA JE TOČNOST OBDELAVE?

Tovariš Sajevec je razgrnil načrt za stebre stroja za tlačni liv, pri katerih je postavljena zahteva o kvaliteti obdelave 0,2 RA v mm, kar ustreza 5. razredu (za operacijo brušenja velja od 6. do 9. kvalitetni razred).

KAKO JE STROJ ZASEDEN?

Sedaj delamo v dveh izmenah. Rokovnih kasnitev nimamo. Pričakujemo pa, da bodo tehnologi vedno več dela usmerjali na brusilne stroje, zlasti takrat, ko je pri zadnji operaciji potrebna kvalitetna obdelava.

ALI SO ZMOGLJIVOSTI STROJEV ZA BRUŠENJE IZ-RABLJENE?

Čutimo pomanjkanje vmesnega stroja med Kikindo, model AFD 2500 in SAXW 630 x 5000, torej stroja, na katerem bi lahko obdelovali predmete s premerom do 400 mm in dolžino do 4000 mm ter z največjo težo do 3000 kp.

A. Levstek

zvarjenci za prvi polarni žerjav za ZSSR.

V kovačnici nadaljujemo s kovanjem vilic ter obročev za viličarje. Omeniti je potrebno, da smo oktobra montirali nov 10-tonski žerjav, ki bo omogočal nemoteno proizvodnjo pri 800-tonski stiskalnici oziroma pri žarjenju in kaljenju vilic.

A. G.

vesti iz obratov

TURBINE

Za dravsko hidroelektrarno Srednja Drava II pospešeno montiramo prvi agregat na terenu, za drugi agregat pa strojno obdelujemo posamezne dele turbine. Glede na izredno kritično bilanco proizvodnje električne energije v Sloveniji ima omenjeni objekt prioriteten vrstni red. Posamezni manjši sestavni deli so v glavnem vsi izgotovljeni. Večji deli, kot so vodilnik in obloge turbinskega jaška, pa so prav v tem času v težki obdelavi, na njih potekajo zadnje operacije tehnološkega procesa. Proizvodnja težke obdelave je prav zaradi obilice posla in zaradi velikosti posameznih delov izredno obremenjena. Razbremenitev poteka po operativnem programu, ki mu je osnova tehnološko zaporedje sklopov potreb terenskih montažnih del. Srednja Drava II bo v končni fazi proizvajala skupno preko 80 MW električne energije.

Za dalmatinske hidroelektrarne smo pred dnevi odpremili prvo turbino za HE Zakučac. Pospešeno poteka obdelava na krogličnem zasunu in preizkusna montaža na predturbinski loputi.

V zaključni fazi je II. Francisova turbina za HE Gazivode za HE Zvornik. Naredili bomo remont celotnega agregata — izdelali bomo nove dele: vodilnikove obroče, vodilne lopate, gonilnik in še nekatere sestavne dele. Za Hemren Dam v Iraku imamo naročeni dve veliki Kaplanovi turbini, za kateri smo pred dnevi odpremili prvo pošiljko delov, ki se rabijo v prvi fazi betoniranja. Poleg navedenih večjih objektov izdelujemo še razno opremo za HE Sokolovica, HE Senj in HE Sholayar.

Navedena številna naročila pričajo, da je proizvodna skupina vodnih turbin v tem obdobju polno obremenjena, tako v obratih mehanske obdelave, kakor tudi v obratu montaže.

ČRPALKE

V tem času ni večjih novih naročil s področja črpalk, od prej pa imamo naročene: vodnjaške črpalke za Soda So iz Tuzle (preko Energoinvesta, Sarajevo),

nekaj črpalk in ostale opreme za Radekjević Dubrovnik, IMP Ljubljana, Helios Domžale, INA Reka in Primorje Ajdovščina.

V izdelavi je tudi nekaj visokotlačnih črpalk za skladišče prodaje.

ŽERJAVI

Omenjena proizvodna veja je izredno močno zasedena z različnimi naročili. Posamezni žerjavi glede na izredno velikost zahtevajo tudi velik proizvodni prostor, ki prav sedaj povzroča poseben problem pri realizaciji številnih naročil.

Za Energoinvest Sarajevo smo izdelali most žerjava z nosilnostjo 300 Mp. Maček za ta žerjav je v zadnjih fazah izdelave in ga bomo v kratkem odpremili.

Za ZSSR imamo v izdelavi tri žerjave nosilnosti 160 Mp. Prvi žerjav v celoti in most za drugi žerjav bomo izdelali in odpremili že v tem mesecu. Če bomo te žerjave izdelali v določenem roku, bomo dobili nova naročila istega obsega. Pohvaliti moramo sodelavce, ki so se odzvali zastavljenim nalogam in delali na strojih ob prostih sobotah, nedeljah in ponoči, in tako kljub izredno kratkim rokom naročila izdelali pravočasno.

V končnih fazah obdelave in montaži je 13 zobniških prenosnikov, ki so prav tako naročeni za ZSSR. Končujemo izdelavo šestih podajalnih mehanizmov za istega naročnika od skupno štirinajst naročenih. Dokončno smo izdelali prototip podajalnika, ki je glede na zahtevnost in zapletenost izdelave uspešno prešel preizkus.

PROIZVODNJA TVN

Po krajšem obdobju zatišja se odpira široka paleta raznih naročil s področja vozil talnega transporta. Zaradi nekoliko zakasnelega vstopa dokumentacije, materialnega pokritja in dobav iz kooperacije so se posamezna naročila, ki jih imamo trenutno v proizvodnem procesu, nakopičila. Že bežen pogled skozi obrate mehanske obdelave daje sliko množičnosti pretoka obdelo-

vancev. Prav zaradi tega je določen prednostni vrstni red za posamezna naročila, da bi vnaprej obdržali potrebno kontinuiteto, ki naj omogoči in pospeši predvideno povečano realizacijo.

V prvi fazi imajo prednost naslednja naročila:

1. Viličarji nosilnosti 3,5 t, ki jih izdelujemo v seriji 32 kosov. Na njih že intenzivno poteka montaža.

2. Viličarji nosilnosti 5 t (stari tip). Izdelujemo jih v dveh serijah po 30 kosov. Montaža se je pričela na prvi seriji, za drugo serijo je mehanska obdelava še v teku.

4. Viličar nosilnosti 8 t. Ta serija pomeni za proizvodnjo v celoti prototip, ker je sicer »ničelna« serija.

5. Mobilno dvigalo 6 t (20 kosov). Posamezni sestavni deli se nahajajo v različnih fazah obdelave ali pa so že obdelani in tik pred montažo.

PROIZVODNJA PPO

Na tej proizvodni veji prevladujejo naročila za ZSSR. Vredno je omeniti veliko naročilo zapeljivnikov, ki jih izdelujemo v serijah po 5 kosov. Do sedaj so že ali izdelane ali še v postopku montaže prve štiri serije.

V postopku obdelave in montaže je tudi več preoblikovalnih strojev za skladišče prodaje, pa tudi za razne naročnike.

Za tvrdko Wotan so v postopku montaže zadnji stroji tipa 400 M iz prvotnega naročila.

L. Nadlišek

TOZD PUM

Problematika, ki tare vse naše enote, je predvsem v tem, da ne dobivamo naročil v enakih presledkih. Tako je tudi v vseh obratih, kjer izdelujemo ulitke in modele. Včasih je potrebna večja količina ulitkov za našo finalno proizvodnjo, istočasno pa tudi za kupca naših ulitkov. Vsekakor je želja celotnega tozda, da izdelamo čim več in čim hitreje, tako da zadovoljimo naše naročnike, zato včasih uvedemo posebne ukrepe, da delo hitreje poteka. Razveseljivo je, da imajo delavci veliko razumevanja za to.

Vendar prejemamo zadnje čase naročila ulitkov in zvarjencev za finalno proizvodnjo zelo pozno, ker je izdelava dokumentacije predolgotrajna, nepregledna in povečuje obseg dela. Za naročilo

enega ulitka je potrebno kar 6 dokumentov, po starem pa je zadostovala kosovnica z opremljeno risbo.

V modelni mizarni nadaljujemo z izdelavo modelov za HE Hemren Dam in HE Ruahihi, prav tako hitimo z izdelavo modela za večje ohišje dieselskega motorja. V decembru bomo pričeli z izdelavo modela za ohišje dieselskega motorja »V« izvedbe, ki bo nov tip naše proizvodnje teh motorjev.

Nova pridobitev za proizvodnjo ulitkov specialne litine je žarilna peč, ki je namenjena pretežno za gašenje obrabnodpornih ulitkov. Istočasno je bil narejen tudi kalilni bazen. Ta pridobitev bo odpravila ozko grlo proizvodnje in bo omogočala povečanje količine v okviru predvidenega programa.

Od prejetih naročil je največje za Djuro Djaković iz Slavonskega Broda — preko 150 ton ulitkov za mlino cementsa.

Proizvodnja ulitkov sive litine poteka že nekaj časa enakomerno. Večina ulitkov je za proizvodnjo viličarjev, v kratkem pa bomo pričeli formati večjo količino ulitkov za proizvodnjo dieselskih motorjev. Predvidevamo, da bomo nadaljevali z izdelavo ulitkov ohišij stiskalnic za Jelšingrad iz Banje Luke.

V livarni jeklene litine smo v novembru izdelovali predvsem ulitke za ladijske dele.

Pri tem moramo pohvaliti vse delavce, ki so omogočili, da smo naredili ulitke v dogovorjenem roku. V decembru moramo izdelati vse ulitke za rudnika Majdanpek in BOR ter za Minel iz Beograda.

V težnji za čim bolj zdravo delovno okolje smo v novembru pričeli graditi pri čistilnici sive in specialne litine odpraševalno napravo — zračni filter. To napravo izdelujejo po Gostolovi dokumentaciji delavci gradbenega podjetja Bežigrad.

TOZD PZO

Kljub rekordni proizvodnji zvarjencev v letošnjem letu še vedno niso pokrite vse potrebe zvarjencev za finalizacijo nekaterih ključnih naročil. Najvažnejša dela, predvidena v pločevinarni za december so: spiralno ohišje, okrov in telo zasuna za drugo turbino HE Zakučac, spiralno ohišje in drugi zvarjenci za HE Sjenica, zvarjenci za žerjave JE Krško, izdelani pa bodo tudi vsi

Nove tovarniške izkaznice

Ze precej časa govorimo o tem, da bi morali dobiti nove tovarniške izkaznice, saj dosedanje niso več ustrezale potrebam. Namen novih izkaznic je predvsem v omejevanju neopravičenih izhodov med delovnim časom in jih tudi z drugim ukrepi nadzirati.

Nove izkaznice bodo imele poleg različnih barv še eno novost — sliko. Le-ta bo omogočila vratarjem boljše kontrolo kot doslej.

Torej v prihodnje bomo imeli 5 vrst tovarniških izkaznic, na katerih barve pomenijo naslednje:

— Izkaznice modre barve bodo prejeli delavci, ki so v rednem razmerju. Izhod med delovnim časom bo možen le z dovolilnico za izhod. Delavci, zaposleni za določen čas, pa bodo imeli na prednji strani napisano, do kdaj je izkaznica veljavna.

— Izkaznico rumene barve bodo prejeli vsi delavci, ki se vozijo z delavskim avtobusom na železniško postajo. S to izkaznico bodo delavci lahko zapustili tovarno po 13. uri in 45 minut.

— Izkaznico zelene barve bodo prejeli delavci, katerih narava dela zahteva pogosto opravljanje delovnih dolžnosti izven območja delovne organizacije in tisti, ki imajo delovno mesto izven tovarne, vendar opravljajo svoje delo tudi v tovarni.

Tovrstne izkaznice bodo dobili tudi izvoljeni družbenopolitični delavci na ravni delovne organizacije, katerih opravljanje funkcije zahteva pogoste izhode iz delovne organizacije. Izkaznica pa bo veljavna le za čas, za katerega je bil delavec izvoljen. Po izteku mandatne dobe pa mora delavec ponovno prejeti izkaznico, ki jo je imel pred tem. Izhod in prihod v DO s to izkaznico je dovoljen le med delovnim časom.

— Izkaznico rdeče barve bodo prejeli delavci, katerih narava dela zahteva prihod v tovarno ob vsakem času.

Do izkaznice rdeče barve so upravičeni naslednji delavci:

- individualni poslovodni organ delovne organizacije,
- pomočnik individualnega poslovodnega organa delovne organizacije,
- individualni poslovodni organi tozdog,

— vodje DS in sektorjev,

— vodja službe varstva pri delu in pooblaščen delavci za varstvo pri delu v tozdogih,

— vodja odseka za zavarovanje in njegov namestnik,

— upravitelj obrambnih priprav,

— člani odbora za LO in družbeno samozaščito delovne organizacije.

Izhod in prihod v delovno organizacijo sta s to izkaznico dovoljena ob vsakem času.

— Izkaznice bele barve bodo prejeli učenci ICL, absolventi, ki opravljajo diplomsko nalogo in praktikanti, ki opravljajo obvezno šolsko prakso v delovni organizaciji. Na teh izkaznicah bo napisan datum veljavnosti in bodo brez slike. Izhod in prihod pa bosta dovoljena le med delovnim časom.

— Za izhod v tiskarno bodo veljale izkaznice modre barve, glasile pa se bodo na tozdog oz. sektor. V prostoru za sliko bo odtisnjen žig »TISKARNA«. Tozdog oz. sektor bo lahko imel največ tri izkaznice, ki jih bodo hranili v tajništvu, kjer jih bodo lahko dvignili delavci, ki bodo imeli opravka v tiskarni.

Skupaj z novimi izkaznicami pa bomo uvedli tudi evidenco odsotnosti. Za delavce, ki bodo imeli izkaznice zelene ali rdeče barve, bodo morali v tajništvih tozdogov oz. sektorjev uvesti posebne knjige, v katerih bo potrebno voditi naslednje podatke: datum, ime in priimek, vrsto izhoda, čas izhoda in čas vrnitve ter mesto in telefon, kjer bo delavec v času odsotnosti.

Nove izkaznice in novi organizacijski predpis bo začel veljati 1. januarja 1978, ko bodo že prvi delavci dobili nove izkaznice. Ker pa je z izdelavo novih izkaznic in fotografij zanje veliko dela in ne bodo mogli vsi delavci do določenega datuma dobiti novih izkaznic, bodo stare izkaznice veljale do 15. marca.

Marca, ko bo torej dokončana zamenjava vseh izkaznic, pa bo veljal le novi organizacijski predpis, ki bo, upajmo, precej prispeval k zmanjšanju neopravičenih izhodov iz tovarne.

DEDEK MRAZ V LITOSTROJU

Po sklepu konference osnovnih organizacij sindikata in po dogovoru z osnovnimi organizacijami smo izvedli enotno organizacijo praznovanja dedka Mraza v Litostroju.

Prav tako kot lansko leto so bili obdarjeni le otroci od dveh do sedmih let starosti. Pakete je izbrala posebna komisija, potrdili pa so jih vsi predsedniki OOS.

Novost v letošnjem letu je bila le boljša organizacija prireditve. Uspelo nam je rezervirati dvorano kina Šiška, kjer so se malčki skupaj s starši prijetno zabavali ob gledanju igrice »Kralj v časopisu«, ki jo je izvedla skupina SNG Drama.

Konferenca osnovnih organizacij sindikata je tudi letos obdarila dve šoli s področja, od koder se vozi največ naših delavcev, ter šolo Hinka Smrekarja, katere pokrovitelj je naša delovna organizacija.

Pozabili pa tudi nismo na prispevek naši krajevni skupnosti ter obema vrtcema na našem terenu.

V. M.

OPOZORILO

Pri kontroli evidence vojaških obveznikov, ki jo vodimo pri referentu za vojaške zadeve DO Litostroj, smo ugotovili, da je večjemu številu delavcev, ki začasno stanujejo v Ljubljani, potekla začasna vojaška odjava — prijava.

V smislu 12. člena zakona o vojaški obveznosti opozarjamo vse te delavce, da si čim prej, vendar najkasneje do 31. 1. 1978 preskrbijo podaljšanje navedenih objav. Če tega ne bodo storili, bomo morali postopati po določilih omenjenega zakona.

Vojaški referent

ZAHVALE

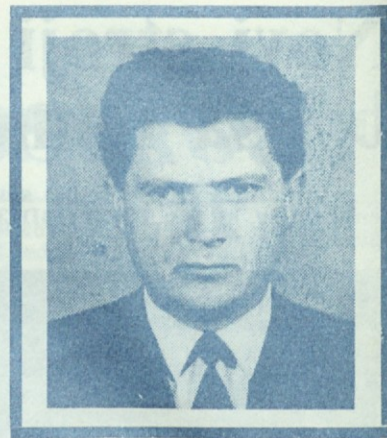
Najlepše se zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata PUM ter tovarišu Rudiju Toverniku za obisk na domu ter za vsa darila. Obenem pa želim svojim bivšim sodelavcem veliko uspehov v letu 1978.

Edo Ostanek

Lepo se zahvaljujem sodelavcem in vodstvu livarne jeklene litine za izkazano pozornost in darila ter za prijetno slovo ob mojem odhodu v pokoj.

Obenem želim vsemu kolektivu še veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Franc Ziherl

SODELAVCEM V SLOVO

Težka in boleča naloga je spregovoriti o dolgoletnem sodelavcu in prijatelju, od katerega se za vedno poslavljam. Težka zato, ker je beseda prerевна, da bi povedala, da smo izgubili še enega od tistih, ki v svojem življenju niso poznali drugega kot skromnost, trdo delo in poštenost.

ALOJZ FRANK se je rodil pred tridesetimi leti v revni brkinski vasi Češlje pri Ilir. Bistrici, kjer zavedni in številni slovenski družini usoda ni bila niti malo naklonjena. Niso se še zacelile rane, ki jih je zapustila prva svetovna vojna, že so italijanski fašisti odpirali nove. Tudi Frankovi otroci so morali povezati cule. Dva sta odšla v Jugoslavijo, dva sta odšla v Argentino, eden v Ameriko. Tudi Lojze ni hotel v Abesinijo — pobijati se za fašiste. Zato je kot mnogi drugi zavedni primorski Slovenci prišel služiti v Ljubljano. Fašizem pa je sprožil drugo svetovno vojno in iztegnil svojo morilsko roko tudi k nam. »Tokrat se s svoje zemlje tujcu ne umaknem več!« je dejal tudi Lojze in prijel za puško. Pri Mašunu ga najdemo v Tomšičevi brigadi, ki pa ga je kot tamkajšnjega domačina razporedila za delo na terenu, kjer je vseskozi aktivno in organizirano delal za NOB. Odlikovanje za zasluge za narod je le skromno priznanje temu zavednemu Slovencu.

Po vojni se je aktivno vključil v obnovo porušene domovine, narkar je še 17 let delal v Litostroju, preden je odšel v zaslužben pokoj. Do konca smrti je ostal med nami, priljubljen in skromen. Za vsakogar je imel samo lepo besedo, lepšo, kot jo znamo povedati ob tem slovesu. Naj mu bo lahka slovenska zemlja, katero je tako ljubil.

Osnovna organizacija TOZD ZSE

Nenadna smrt našega sodelavca tov. STEFANA JEZA nas je močno pretresla, saj smo izgubili delavca z veliko izkušnjami, ki je od pionirskih let Litostroja razdaljal svoje znanje za razvoj naše tovarne.

Družini in svojem izrekamo globoko sožalje.

Sodelavci

6. decembra se je na poti z dela hudo ponesrečil, dva dni kasneje pa podlegel poškodbam naš sodelavec tovariš IVAN NOVAK, zaposlen kot strojni čistilec v čistilnici livarne jeklene litine.

Nenadna smrt nas je pretresla, saj smo izgubili delavca in tovariša iz svojih vrst. Ob njegovi smrti čutimo veliko izgubo, njegovi družini in svojem pa izrekamo globoko sožalje.

Sodelavci

28. oktobra smo se poslovili od našega dolgoletnega sodelavca ALBINA UMNICA, ki je že leta 1947 prevzel obrat modelne mizarne v Litostroju. Ker so bile tedaj potrebe po strokovnem kadru zelo velike, je tovariš UMNIK nesebično prenašal svoje znanje na mlajše generacije, pozneje pa je kot strokovni učitelj poučeval tudi na naši Industrijski šoli.

Ob svojem rednem delu pa je bil tudi navdušen planinec in dolgoletni član Planinske zveze Slovenije. V spominu ga bomo ohranili kot zvestega tovariša, vestnega sodelavca in navdušenega planinca.

Modelni mizarji Litostroja

ODŠLA V POKOJ

30. septembra 1977 je odšla v pokoj naša sodelavka IVANKA BIČEK, skupinovodja v kuhinji delavske restavracije, kjer je delala polnih 18 let.

31. oktobra 1977 pa je odšla v pokoj naša sodelavka MARIJA BABIČ, kuhinjska delavka. Pri nas je delala polnih 20 let. V Litostroju je prišla 23. oktobra 1957. (Zal nam slika Marije Babič ni uspela.)

Obema želimo veliko zdravih let v zaslužnem pokoju, obenem pa se jima iskreno zahvaljujemo za dolgoletno sodelovanje.

Sodelavci delavske restavracije

VINKO POPIT se je zaposlil pri nas 2. 4. 1963. leta in delal najprej v kontroli, kasneje pa v predkalkulaciji in tu je tudi dočkal upokojitev.

ga imeli radi, vedno nam bo ostal vzgled. Bil je marljiv delavec in vedno dobre volje, pripravljen pomagati vsakomur.

Pri delu je bil vesten in se je vsi, ki smo delali z njim, smo vedno zavedal svoje odgovornosti.

Slovo je težko, vendar mu vsi želimo, da bi še naprej tvorno živel in čil in zdrav užival mirna leta.

Sodelavci

Vsem sodelavcem, prijateljem in kolektivni prodaje se najlepše zahvaljujem za prisrčno slovo in prejeta darila ob mojem odhodu v pokoj. Vsem delavcem v Litostroju pa želim v novem letu mnogo delovnih uspehov, zdravja in zadovoljstva.

Vinko Popit

POT, KORAKI IN SPOTIKLJAJI '77'

PROSINEC

Z rožo v gumbnici stopamo v tretje desetletje — leto jubilejev — in razmišljamo, kam vodi razvoj Litostroja? Ustvarjalci polarnih žerjavov si podajajo roko z novatorji turbinskih regulatorjev. Sama priznanja in hvala.

Sindikati in zakon o združenem delu stopata v prvi plan. V ZPS se bomo združili junija (ko bodo češnje zrele).

Ugotavljamo, da imamo 769 bolnikov z obolenji prebavil in notranjih organov.

SVEČAN

OMRD nas niso razočarali (zato jim že v listopadu prižgem svečo). Ob široki družbeni podpori začujemo priprave na kongres ZK in se dogovarjamo o beneficirani delovni dobi, ker bo tako lažje prišli do stanovanj.

»30-letnici« Sonji v imenu vseh čestitke za dan žena, smučarjem pa za osvojeno občinsko prvenstvo.

Če bo pomoč uspešna, bo vsem igrala godba — morda celo z novimi instrumenti, čeprav neuvoženimi.

Kolo časa se je spet zavrtelo za novo številko. Od januarja do decembra je tekla že tolikokrat ponovljena pot. Po njej smo korakali zdaj strumno in veselo kot četa pionirjev, včasih pa smo neodločno drobili ali samo stopicali na mestu — pa tudi na repu smo že capljali.

Kot vsako leto doslej tudi v jubilejnem ni bilo drugače. Previjmo film in ga znova zavrtimo! Ne črno-belega naj botokrat v barvah in še rahlo ozvočiti ga kaže, da slišimo, kaj smo rekli in se morda kdaj spotaknili...

SUSEC

Razmišljanje v 30. letu sovpade z napovedjo samoupravnih sprememb. Mladi bomo študirali ob delu, kajti »namensko šolanje bi zagotovilo število strokovnega kadra«.

Alkoholizem nekoč in danes (do 1970. leta se je razvijal na črno, zdaj pa je evidentiran).

V gasilske vrste čim več mladih!

Prisluhnemo zanimivi pripovedi nekega monterja. Ob tem pa si »ne moremo dovoljevati privatizacije, familijarnosti in dobrih odnosov v kadrovske politiki«.

Poročilo o gospodarjenju v preteklem letu ima črn madež, ki ga bomo »po dogovoru pokrivali v celotik«. Doklej?

ROŽNIK

»Resno se moramo zavzemati, da bomo po možnosti pri vseh mednarodnih licitacijah na prvih dveh pozicijah«. (Kaj, ko zmeraj ni možnosti!)

Novoizvoljena oblast predsednik UO in CDS izjavljata za tisk:

— da smo vsi Litostrojčani, ne pa delavci različnih tozdov, — da je marsikateri sklep sprejet zgolj formalno, ker ni dovolj časa.

Spregovorci tudi jubilanti, saj 30 let zvestobe niso mačje solze, pa bodi to v zakonu ali ilegalni (na koruzi).

»Bili smo eno«, pravijo in: »Kako lepo bi bilo delati, kot smo delali takrat, z velikim ciljem: dati čim več«.

Najavlja se kulturni animator, medtem ko kino-klub osvetljuje že svoj 11. kader. Gasilci so srebrni, medse pa spet vabijo mlade, ne samo fante, ampak tudi dekleta. Pravijo, da bi iz njih lahko naredili čudovito ekipo.

MALI SRPAN

Nič vesti — letujemo. Vsak po svoje: na morju, v planinah, v vikendih in na popotovanjih — malo po razpisu, še več pa izven njega kar doma.

Telefoni brne pol v prazno, karusel pa se vrtil skoraj v tri izmene.

— Drava čaka in Zakučac in Krško in...

Ob mesecu okrog 15. se spet srečamo ob kuverti in razgovoru o doživljajih in prigodah. So stvari, ki jih nikdar ne zamudimo.

VELIKI SRPAN

Priprave na proslavo in praznovanje so v polnem teku. Najstarejši jubilanti so skoraj polnoštevilno zbero pred fotografom — 30 let zvestobe! Program prireditev in poseben jubilejni zbornik zagledata beli dan. Izhodišča za nadaljnje delo so jasna. Mikrofilm se predstavi, vozniki viličarjev pa prejmejo nagrado. Objavljena imena temeljnih organizacij združenega dela vzbujajo rahlo spoštovanje (PUM, PZO, TVN, SSP...)

Bogata žetev, kot se za velik srpan spodobi!

Pa še to: 30 litostrojских planincev rine na streho Evrope.

KIMOVEC

Godovni mesec marsikateroga odločanja.

V znamenju jubileja praznujemo, podeljujemo priznanja, polagamo temeljni kamen, govorimo in obljubljam.

Zraven montiramo 95-tonski turbinski gonilnik v rekordnem času, kramljamo o problematiki

procesne proizvodnje in razstavljamo na Zagrebškem velesojmu.

Spremljamo proizvode od tovarne do naročnika, junaške planince pa pri vzponu na Mt. Blanc.

Da letnih igrah ZPS zasedemo II. mesto, ker ne moremo z glavo skozi zid, kot tisti, ki je v hali Tivoli izstopil skozi zaprta steklena vrata.

Tudi ICL slavi in povabi absolvente v Mostec, kraj miru in pokoja.

Sicer pa se nam odpirajo nove možnosti preventivnega zdravljenja, da o alkoholizmu posebej ne govorimo.

VINOTOK

Beremo, kako uresničujemo zakon o združenem delu in se seznanjamo z nekaterimi nalogami, ki morajo biti izvršene do 31. 12. 1977. Zvemo tudi nekaj zanimivosti iz zdravstvenega varstva in jih povežemo z alternativno: participacija — da ali ne, saj odločitev pripada nam.

Nekomu je življenje hobi, drugi pa išče skritih rezerv in oba sta člana kolektiva. V tem mesecu tudi zvemo, kako je z novim strojnimi parkom, ki omogoča boljšo tehnologijo. (Prav, da hočemo boljšo.)

LISTOPAD

V znamenju reda dela z rdečo zastavo se potimo ob opisu delovnih nalog, da bo delitev OD poštna in pravična za vsakogar.

Na zborih mrzlično sprejemajo in potrjujemo samoupravne sporazume, da padajo kot suhe hruške z drevesa. Za? Proti? Vzdržal? — Vse 100% — torej O. K. Investicijski plan je potrjen, planski biro pa pripravlja načrte za leto 1978. Dočakali smo čakovec.

Mladina se idejnopolično obražuje in začenjajo se pogovori z novimi sekretarji.

GRUDEN

Ves truden je tik za nami s svojo razgibanostjo, politično dejavnostjo, pospešeno finalizacijo, rebalansi, obveznimi deklaracijami, željami in še tem in onem, kar navadno ostane za konec.

Zdi se, da se nismo povsem držali postavljenega vrstnega reda, da nas je kak korak zanesel rahlo v stran, da bi marsikaj mogli in znali bolje, toda kje gre brez tega?

Zato smo optimisti v svojih načrtih za bodočnost.

Z željo, da bi si res vsi še naprej prizadevali delati tako, kot smo si začrtali že zdavnaj, vsem skupaj SREČNO 1978

MALI TRAVEN

Članki: »Kje so naše opore«, »Nagrada za uspeh«, »Planske zadolžitve in posvetovanja o cevni agregatih« — kakšna pisana ikobana pomladnega cvetja! In še »Povečali bomo proizvodnjo TTS«. (Smola ti taka, da se mali traven začinja s prvim aprilom).

»Kaj pomeni garancija«, razglablja nekdo takoj za člankom »Kje in kako bomo letos letovali«. Sicer pa bo Soriška planina odprta vse leto — planina že, planina).

Pred sodiščem ZZD obravnavamo vsakovrstne spore in »če že moramo razgaljati svojo notranjost, glejmo, da bo ta čim bolj urejena«.

Kljub temu na Sorici kot po navadi smučajo se radi in Branko si je spet nabral zlata, da bo še bolj kazal zobe.

VELIKI TRAVEN

Titovi jubileji in široko odprta srca za čestitke dragemu voditelju. Štiridnevni praznik dela napoveduje bogato praznično dejavnost tega leta tudi za naprej. Zvemo, da so volitve in referendum uspele v vseh enotah.

Sladek spomin na minule trude vzbujajo črpalne postaje v delti Nila.

Družbenopolitične organizacije podjetja prejmejo priznanje OF, pevcu pa diplomu.

Kaplan je bil velik izumitelj — morda bi ga prosili za pomoč pri gradnji nove ambulante, čeprav so strokovne službe storile vse potrebno in imamo s strani občine, mestnega sveta in LUZ vsa podpora. Iz samoprispevka je zrasel vrtec za naše najmlajše. Članek »Z zidovi raste naše upanje« je rahlo zaskrbiljujoč.

